

SLOVENSKI NAROD.

Iahaja vsak dan sveder, izimski nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brč posiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za posiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Z poštanila plačuje se od četristopno petit-vrste po 6 kr., če se osnanilo jedenskrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvu je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo ujedino vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponově, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

**Vse leto ... gld. 13.— Četr leta ... gld. 8-30
Pol leta ... „ 6-50 Jeden mesec. „ 1-10**

**Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,
30 kr. za četr leta.**

S pošiljanjem po pošti velja:

**Vse leto ... gld. 15.— Četr leta ... gld. 4.—
Pol leta ... „ 8— Jeden mesec. „ 1-40**

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a hkrat se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oznamo na dotično naročilo.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Kako dalječ smo s slovenskim uradovanjem pri sodiščih?

Skoro izumrl je rod, kateri je pričel bil borba za veljavo slovenskega jezika pri sodiščih. Pol stoletja se slovenski narod že stara in pehá za to, da bi sodišča z njim občevala v njegovem jeziku, da bi vsaj v tem pogledu bil jednakopraven z drugimi avstrijskimi narodi. In še ta mesec bode petindvajsetletnico praznoval znani člen 19. državnega temeljnega zakona, po katerem država pripoznava jednakopravnost vsačega deželnega jezika po uradih. Toda, kje smo danes vzlic tem dolgim dobam in vzlic temu, da slovenščini kot sodnemu jeziku veljava ne gre samo po naravnih, nego tudi po državnih in tu celo temeljnih zakonih? Zanimivo je pač, da se je temelj slovenskemu uradovanju pri sodiščih položil, predno še je bila uzakonjena jednakopravnost slovenščine, da so se pa potem, ko je l. 1867. izdan bil člen 19., slovenske vloge pri sodiščih odbijale zgol za to, ker so bile slovenske, da so se reševale z neslovenskim jezikom, da se je celo in to še l. 1882. razsodba izrekla za ničevno, ker je izdana bila v slovenskem jeziku! In če prav pomislimo, otepati mora slovenščina pri sodiščih še

dandanes tisti kruh, ki jej je bil odrezan po ministarskih ukazih iz l. 1860 in 1862. Kajti toliko opevani, a tudi toliko napadani ukaz barona Pražáka iz l. 1882 ni bil drugega, nego resen opomin sodnim uradnikom prve stopnje, da se je držati jezikovnih ukazov iz dobe pred jednakopravnostnim zakonom. Dosledno izvesti našemu jeziku veljavno pri sodiščih, izvesti jo na podlagi člena 19., tega tudi ta minister-Slovan ni poskusil in mi si ne moremo kaj, kakor obžalujč misliti, da so bili naši interesi tedaj, ko je bil čas, tudi pred tem ministrom slabo zastopani.

Po petdesetletni borbi, danes, ko imamo več kot dovolj slovenščine zmožnih sodnih uradnikov in ko vzdržujemo svoj pravniški slovenski list, je pa stanje slovenščine pri sodiščih, če se ozremo na civilni oddelek, samó toliko zavarovano, da sodišča prve stopnje vsprejemajo in slovenski rešujejo slovenske vloge. Govorimo o (pismenih) vlogah, kajti ustna slovenska beseda, zlasti preprostega človeka, se prerada ponemči in nemški zapiše, da je ni treba slovenski rešiti. Govorimo pa tudi samo o najbolj preprostih vlogah. Že pri tožbah je pa drugače. Na slovensko tožbo ne dobiš vselej slovenske razsodbe niti od sodišč prve stopnje. Dobiš jo samó, če se tudi tvoj nasprotnik slovenski pravda. Kakor hitro ti pa na tožbo odgovarja nemški odvetnik ali pa nemškujoči sodni uradnik — seveda nemški, četudi zastopa slovensko stranko —, potem ima nemški jezik prednost in ti se moraš zodovljiti z nemško razsodbo. Tu se kaže nedostatnost jezikovnih ukazov v bengalični razsvitljavi, tu se kaže vsa piškavost naših pridobitev za slovensko uradovanje pri sodiščih! Tu ne pomaga nič beliti si glav zaradi tega. Faktum je, da tožitelj ne dobiš zadnji čas nič več slovenske razsodbe, če tvoj nasprotnik noče; ti si, kakor bi rekel Rimljan, „dominus litis“, toda toženec je „dominus linguae“, ako je zagovor njegov nemški, pa če je tudi samo slovenska sraka z nemškim pavjim perjem.

Majnika meseca letos smo v našem listu priobčili posebno lep takšen slučaj. Deželno sodišče Ljubljansko je izdalo na slovensko tožbo in na slovenske tožiteljeve pravdne govore nemško odločbo. Tožitelj jo je vrnil ter prosil, naj se mu še jedenkrat vroči, a slovenska. Tej prošnji se ni ugodilo,

a tudi njegovi pritožbi do višjega sodišča v Gradci ne. Sosebno višjesodna odločba pa je bila taka, da so zaradi vsega slučaja naši poslanci z drom. Ferjančičem na čelu interpelovali pravosodnega ministra grofa Schönborna v poslanski seji dné 18. majnika: „Hoče li njega ekscelenza ukreniti kolikor hitro mogoče to, kar treba, da vzame tema odločbama značaj navodila za druge slučaje, in je li sploh voljan izdati naredbe, s katerimi se bode zagotovila slovenskemu jeziku nezadržna in členu 19. drž. tem. zak. z dné 21. decembra 1867. l. drž. zak. št. 142, primerna raba pri vseh sodiščih, kjerkoli prebivajo Slovenci?“ — Na to interpelacijo pravosodni minister še do denašnjega dne ni odgovoril. Da bi bil kaj ukrenil po smislu interpelacije, kar treba, da vzame omenjenima odločbama značaj navodila za druge slučaje, na to je zastonj misliti, kajti uprav Ljubljansko deželno sodišče le vedno naprej izdaje nemške odločbe slovenskih tožbenih zahtev v mešanah pravdah. Tudi nam ni znano, da bi bil grof Schönborn odzval se primerno drugemu vprašanju interpelacije.

Pač pa se nam poroča slučaj, kojega rešitev pri pravosodnem ministerstvu navdaja nas z novim strahom in utegne prepričati tudi naše, posebno pri tem vprašanji zaradi stavljene interpelacije udeležene državne poslanke, da morajo napeti drugačne strune. Slučaj, ki ga imamo tu v mislih, jednak je slučaju, ki je bil predmet interpelacije in o katerem je bil govor v našem listu septembra meseca. Pred okrajnim sodiščem v Ormoži bila je pravda, v kateri je tožitelj upotreljaval zgol slovenski jezik, tamošnji sodnik pa je slovenskega toženca zastopal v nemščini in potem tudi dokazni odlok ter razsodbo izdal v — nemškem jeziku. Tožitelj je še posebe prosil slovenske razsodbe, a ni je dobil. To mu seveda ni moglo biti po godi in njegov zastopnik, spominjajoč se besed grofa Schönborna, da naj se njemu naznani pričo zastran preziranja slovenskega jezika — pričo, ki se je zaradi tega naravnost do pravosodnega ministerstva. Kakó pa se je rešila ta pritožba? Tožitelj je dobil od pravosodnega ministerstva odlok z dné 31. oktobra 1892, št. 18875, kateri piše, „da visoko c. kr. pravosodno ministerstvo, pregledavši pravdne akte, ni dobito glede na obstoječe

LISTEK.

Z balkona.

(Gledališko pismo.)

Milostiva!

Velika nemilost narodnih milostivih obiskujučih nemško gledališče prišla je čez me, ker sem se predrznil in Vam pisal javno pismo! Skrivno ne smem in nečem, očitno pa, kakor je videti, tudi ne. Incidit in Nežam qui vult vitare Marijanam!

Mislil sem, da Vas smem pokarati — saj svet prijatelja z mladib let, a pušica naperjena Vam, zadela je bolj druge. Kaj morem jaz za to! Dobro je sicer, da sem prouzročil tako splošno izpoved, toda zdi se mi, da k pokori manjka kesanja. Nekaj greha zbrisanega je pač s tem, da nekoliko odločnih narodnih gospoj reprezentuje slovensko ženstvo tudi pri — slovenskih predstavah, kakor opažam s svojega sedeža na Olimpu, in napredek je tudi imenitni ukrep, ki so ga zadnji storile pri kavi nekatere narodne gospe. Nek berač, ki je ta ukrep slišal, pravil ga je ondan pri „Divjem petelinu“. Ta sklep, rekel je

berač, glasi se: Der Besuch des deutschen Theaters ist uns ein Vergnügen, des slovenischen — eine Pflicht; wir lassen uns nichts befehlen! —

Ko je bil berač izgovoril, čul se je v malo sosedni sobici močen krohot bradatih mož in glasen smeh brhke Nežke. Tisto bradato omizje pa ni slovensko, kamo li narodno in vendar se je močno krohotalo narodnemu ponosu naših dam. Sa! Nemke so drugačne in še precej nemških gledališčnih ravnateljev bo faliralo v Ljubljani, predno se bo pokazala v slovensko gledališče prva Ljubljanska Nemka. — In še nekaj je pravil tisti berač, ki sedi tudi pri nemških predstavah gori na balkonu kot nekak — ako že hočete — narodni špicel. Pretekli torek igrali so nemški igralci Grillparzerjevo krasno dramo: „Des Meeres und der Liebe Wellen.“ Gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega kotička, menda samo zaradi romantičnega naslova, ker skoro bomo videli, koliko pozna ta umotvor slavno občinstvo nemškega gledališča Ljubljanskega. Ubogi Leander, ki pa bači ni bil po ukusu naših krasotic, preigral je dokaj trd in lesen štiri dejanja, dokler ni koncem četrtega utoril, kakor mora. Ljubeznjiva Hero šepetala je nerazumno in brez pravega povdaska svojo ulogo,

a ker je bila nova moč in ne ravno napačne postave, ploskali so jej naši mladiči znatno. Tako se je končalo, kakor sem že povedal, četrto dejanje, v katerem utone Leander krog 11. ure zvečer. Igra je v petih činih, toda vsled tehničnih potežkoč pal je zastor koncem 4. dejanja že petkrat in sicer vselej glavni zastor. Kaj je torej naravnješega, mislilo je naše občinstvo, kakor da je igra končana: zastor je petkrat pal, Leander je utoril in ura je jednajst! Po četrtem činu dvigne se torej žensko i moško in biti v garderobe. Ondi pa je stalo par mož izmed igralcev, ki so slavno občinstvo pregovorili, naj se vrne, ker igrati je — še jedno dejanje. Hiteli so zopet na svoje prostore a ropotanje je bilo veliko ko so prinesli že mrtvega Leandra na oder. Ostalo je potem občinstvo do konca, a nekateri so godnjali domov gredoč, da je pri „Slonu“ pošel že ves „Pschor-Bräu“ in da so bile zaprte že najbolje vinarnice. Bolje bi bilo, da je imela igra samo štiri dejanja! Tako je pravil berač in končal je: sram me je bilo, ko sem bil ostal sam na prostoru in sklenil sem, da Grillparzerjeve igre odslej čitam raje doma.

Milostiva, kaj naj bi bil pristavljen temu pripo-

predpise tačas nikakega povoda, ukreniti kaj posebnega“ („dass das hohe k. k. Justizministerium nach genommener Einsicht in die Processakten mit Rücksicht auf die bestehenden Vorschriften derzeit keinen Anlass zu einer besonderen Verfügung gefunden hat“...).

Kratka je vsebina tega ministerskega odloka, a nam se vidi globokega pomena. Grof Schönborn je večkrat izjavil, da hoče strogo paziti na to, ali se izpolnjujejo jezikovni ukazi njegovih prednikov zastran rabe slovenskega jezika pri sodiščih, in da bodo pritožbe reševali tudi v tem smislu. Mi smo bili in smo še vedno tega prepričanja, da je že po dosedanjih predpisih pravdno odločbo izdati na slovenskem jeziku, če je tožba bila slovenska. Ali pravosodni minister je, kakor kaže, drugačnega mnenja. On „glede na obstoječe predpise nima nikakega povoda, ukreniti kaj posebnega“, ako se slovenskemu tožitelju v navedenih slučajih dočaplje nemška odločba. To je nevarna autoritativna interpretacija! Čemu bi naj bile v takih slučajih naše pritožbe do pravosodnega ministerstva?

Ako je torej tako, da dosedanji jezikovni ukazi ne vežejo sodišč v izdajanje slovenskih odločeb na slovenske tožbe v utrakovističnih pravdah, ako minister to sam nekako pripoznava, če za take prekrške jednakopravnosti ne more nič posebnega ukreniti, potem nam je jasno, kako slabo je poskrbljeno za pravice slovenskega jezika v obstoječih predpisih. Jasno pa je tudi, da, ker se člen 19. ne zvršuje, treba je za slučaje, o katerih smo govorili, novega, kategoričnega, splošnega jezikovnega ukaza. Na to meri vsaj po svojem duhu tudi navedena interpelacija. Naši državni poslanci plačali bodo le svoj dolg, ako brez zamude urgirajo rešitev stvari, za katero so se zavezali s svojo interpelacijo. Zgodovina našega boja za slovensko uradovanje nam žalibog tudi pri sodiščih kaže, da le tisto je naše, česar nam nobena, še takó zvita rabulistika odinterpretovati nemore. —

Državni zbor.

Na Dunaju, 2. decembra.

Že dolgo ni bilo tako živahne in zanimive seje, kakor danes. Govorili so najodličnejši člani parlamenta in splošno se je sodilo, da bo levica propadla, zlasti ker so se zelo uplivni politiki trudili pregoroviti Mladočehi, naj se vsaj absentirajo, a Mladočehi se niso udali, ampak s svojimi glasi očiteli, da je bil dispozicijski fond odklonjen.

Posl. Jaworski pravi, da je stališče poljskega kluba znano ter z ozirom na dogodbe zadnjih dñij izjavila, da poljski poslanci svojega stališča ne bodo zapustili in glasovali za dispozicijski fond, in sicer zato, ker je državi potreben. Prav iz tega uzroka bodi mi dovoljeno narediti nekoliko opazek k besedam nekega govornika, s katerim želimo ostati v najožji zvezi. Prince Schwarzenberg je govoril o dualizmu in sicer malo prijazno. Dualizem je bilateralna pogodba posebnega pomena, ker je prouzročil sedanje vnašo politiko, s katero smo v interesu svoje dežele povsem zadovoljni. Že večkrat smo izrekli mneju, da je trojna zveza jedino varstvo avstrijskih narodov pred Rusijo. Zato se bomo vselej upirali političnim težnjam, naperjenim zoper status quo. Včerajšnji govor Plenerjev je bil zmeren.

vedovanju? Ničesar, ker vesel sem bil tega človeka, ki ve toliko novic in pretekli četrtek bila sva zopet na balkonu skupaj. Lepo je tu na balkonu. Človek čuti se tu liki vojaški poveljnik, ki z vzvišenega mesta motri operacije divnih gledalk in brhkih njih nasprotnikov; res ne veš čemu bi se čudil bolj ali mavriči pisanih oblek, ali blisku perspektivov in žarkih oči ali — praznosti sedežev. Tu, milostiva, pregledate do mala vse, posebno pa prednje lože v vseh treh oddelkih. Spodaj ste „komanderski“ loži, v prvem reprezentacijski loži deželnega predsednika in glavarja, gori pod streho pa nekateri naši dramatični četrtje, motreč občinstvo in igralce, premisljujejo težko svojega narodnega bremena.

Izmed teh znamenitih je posebno loža deželnega glavarja in sicer zaradi raznovrstnosti glavarjevih namestnikov. Glavar ima namreč pogosto nujne posle, da ne more k predstavam: danes treba sudirati kak nagovor, jutri razmotriti teruo Kočevskih zdravnikov itd. Ob takih večerih je torej jako živo v glavarjevi loži, plinova svetilka obseva britke sable, srebrne in druge zvezdice, male brkice itd., kar vse je za lepšo polovicu občinstva gotovo bolj zanimivo kakor častita brada deželnega glavarja! In

Ali je res nastalo nesporazumljene med vlado in Plenerjevo stranko, tega nečem preiskovati. Stranka toži, da jej je vlada neprijazna; jaz bi lahko tudi za nasprotje tega navedel dokazov, gotovo pa ni bilo prav, da je Plener primerjal Taaffea Capriviju in Wekerlu. Plener omenil je tudi snavanje trdne večine in meni se vidi, da je Plenerjeva stranka zlasti zato nezadovoljna, ker vlada ni hotela ali ni mogla sestaviti take večine. Za sestavo večine treba štiri pogoje izpolnit. Prvi pogoj je program, drugi jednaka vrednost strank, da bi katera ne hrepela po supremaciji, tretji pogoj, da so dotedne stranke dovolj številne in četrti, da se iz večine ne izključi ničče, kdor vzprejme program. Na podstavi teh pogojev sestavljena je bila večina, ki je poslovala 11 let, delovala za jednakopravnost in avtonomijo ter se upirala prepotenci nekdanjih ustavovercov, držec se načela: discite sapientia moniti. Te večine ni sestavila vlada, ampak sestavile so jo stranke in ta večina delovala bi lahko še danes, da je nista zdobili dve okolnosti. Vladi se je očitalo, da je strankarska, ona pa se je držala principa, da mora stati nad strankami, in to v svojo škodo. Vrh tega so premenili češki poslanci svojo politiko in začeli opozicijo in novo politiko glede međunarodnih razmer. Tudi danes bi se dala sestaviti večina na podstavi omenjenih pogojev, katerim je pridružiti vsled premenjenih razmer še jednega, namreč samozatajevanje in razsodnost. Program novi večini se nam je naznani. Skusil sem sestaviti primerno večino, a ni se mi posrečilo — in Plener več zakaj, ker on ni hotel vzprejeti gori označenih pogojev. Tudi pri adresi ni bilo dosegli jednosta. Je li danes mogoče — ne vem. Morda je mogoče, na vsak način pa zelo težko. Mi smo z vladnim programom zadovoljni, s katerim se je izreklo, naj se odloži za sedaj narodna in politična vprašanja ter rešujejo samo gospodarska in legislatorna. S tem programom smo zadovoljni, ker je dejeli naši v korist. Čim pa se je pokazalo, da ni mogoče sestaviti trdne večine na tej podlagi, ohraunili smo si nevezane roke in na tem stališči ostanemo, dokler se ne posreči sestaviti take večine, kakeršno sem opisal.

Posl. dr. Herold dokazuje, da tako važnega vprašanja ne smejo soditi stranke same, ampak načini. Gibanja naroda češkega, katero je dobito pri zadnjih volitvah vidnega izraza, ni zmatrati za strankarsko, ampak za fazo, kakeršne se večkrat pojavi v življenju narodov. Govornik pravi, da vodita njegova stranka načelo državnopravne samostalnosti Češke in načelo jednakopravnosti. Prince Schwarzenberga nam je sicer svetoval, naj ne tiramo reči do skrajnosti, a odgovarjati mu je lahko s tem, da je narod češki itak tako potrežljiv, da je njegova potrežljivost postala prislovna. Potrežljivost pa ne sme biti tolka, da bi mi radi hipne prijaznosti opustili svoje dosedanje postopanje; to bi bilo le mogoče, da je stranka kaj doseglia. Govornik dokazuje, da se stranka njegova ne more pridružiti drugim strankam in sestaviti z njimi večino, dokler nima gotovosti, da bodo vlada in dotedne stranke premenile svoje vedenje proti narodu češkemu. Narod češki ne vegetira, ampak živi, zdrav in krepak. Parlamentarno krizo moči je rešiti le če se oživotvori avtonomija dežel in jednakopravnost, dokler se to ne zgodi, ostane kriza permanentna,

vendar se mojemu prijatelju beraču jako čudno vidi ta — uporaba reprezentacijske lože. Moj prijatelj pravi, da je s svojo malo že precej sveta prehodil in po milosti tega ali onega dobrotnika prišel tudi v marsikako gledališče, a vselej in povsod da je videl v reprezentacijskih ložah le dotednega dostojanstvenika z gospo soprogo ali pa z odličnimi gosti. Io tudi to je pristavl moj sosed, da tako mnogo brojna reprezentacija kranjske dežele mora ženirati tudi gospoda deželnega predsednika v oficijskih ložah vis à vis. Toda, kaj ve tak berač o tem, kaj se „šika“ in kaj ne. Saj trdi celo, da bi jedna izmej ostalih dveh lož deželnih odbornikov pristojala prav za prav reprezentaciji stolnega mesta Ljubljanskega. Pa to ni nič, naj pa g. župan lepo prosi g. deželnega glavarja in morda bo tudi njega povabil včasih v svojo „reprezentacijsko“ ložo. Lepa beseda lepo mesto najde. — Ravno ko sem hotel izraziti tistem beraču te in jednake svoje posmiske zoper njegove nazore, tedaj pa je pozvonilo, tisti nagajivi zastor se je vzdignil in omolkni sem moral. — Na svidenje torej, milostiva, in brez zamere zaradi čenčavosti mojega berača!

Justus.

dotelej pa naj konservativni veleposestniki tako kakor Mladočehi delajo opozicijo. Saj se tudi na Madjarskem združujejo razne stranke iz taktičnih uzrokov. Vlada nasprotuje državnemu pravu češkemu z veliko silo, tudi češkemu narodu je nasprotna ter ga je na Moravi in v Šleziji izročila na milost in nemilost nemški manjšini. Nemška levica trdi, da je zmerna stranka, a ta njeni trditev je neresnična, ona ni zmerna stranka, sicer pa ni to nikakršno očitanje, kajti zmernost je slabost. Ali je morda zmerno, da hoče levica spravo zoper voljo vsega češkega naroda? Levica bi rada, korak za korakom, realizovala svoj program, a ker je grof Taaffe venderle tudi človek, se ne da izpodriniti. Mladočehi glasovali bomo zoper dispozicijski fond, da izrazimo svojo nezadovoljnost s tisto politiko, katero je prav levica vedno tirala. Uzroki, kateri je navedel Plener za to, da bodo levicari glasovali zoper dispozicijski fond, niso bili niti dostojni, niti elegantni. Zakaj se pa levica boji opozicije? Kajti sedaj nameravate samo opozicijo, storiti tega še nečete. Kakšen konflikt naj pa še nastane, da to storite? Ako imate uroke za to, da začnete opozicijo, potem jo začnite, ako pa nimate uzrokov, potem se nikari ne bahajte. A vi ne pojdetе v opozicijo, ker tega niti ne morete storiti, in ostali boste tam, kjer ste sedaj. Zašli ste v zagato in ne morete več iz nje. (Burno odobravanje.) Dvomim, da se vam posreči, najti izhod. Bore malo ste se naučili tekem zadnjih let, pozabili ste, da so slovanski narodi postali zreli in da večina avstrijskega prebivalstva, večina nemškega naroda ne mara gospodarstva levice. (Viharno, dolgotrajno odobravanje in klic: Nikdar!) Vi trirate stalno večino in zahtevate, naj grof Taaffe ukaže potrebnim elementom, da se vam pokore. Ne dvomim, da bi vam grof Taaffe storil to uslugo, da mu je to mogoče, a resne stranke, kakor sta poljski in Hohenwartov klub, morale bi odkloniti tako zvezo. Premisljajte torej o svojem položaju v Avstriji, a resno. Morda se prepričate, da vaša stranka ne more več vzdružati svoje supremacije v Avstriji in v nemškem narodu. To je kazen, ker ste pozabili to, kar vam je nekdaj pomagalo do upliva, ker ste pozabili s voto do. Posl. Kronawetter nas je opominjal, da nikdar ne pozabimo ideje svobode. Dosti umestne je bilo, da je dal ta svet njemu bližji stranki, a prepričan naj bo, da smo in bomo mi vedno visoko držali zastavo svobode in narodnega prava. Specifično češki naš program slove: Popolna jednakopravnost. Levica naj opusti svoje predstode zoper češko državno pravo, naj to vprašanje trezno uvaži in osvedočila se bo, da bi bilo češko državno pravo Nemcem na Češkem tako koristno, kakor Čehom in celi monarhiji. Tudi ko se je upeljal dualizem, bali so se mnogi, in vendar se ni nič zgodilo, sicer pa razmerja mej državnima polovicama ni zmatrati nepremenljivim. Vsako pravo se razvija. Samostojnosti Ogerske se ne smemo dotakniti, razvoj razmerja mej avstrijskimi deželami pa je druga, notranje avstrijska stvar. Politika negacije, katere se drži Plener glede češkega državnega prava, ne bo oviral češkega naroda pri izpoljuvanju historične njegove misije. (Burno odobravanje.)

Posl. grof Hohenwart: Najvažnejša dogodba zadnjih dñij je nakratni upor levce. Govor, s katerim je Plener skušal to pojasniti, utrdil je naše prepričanje, da je levica ravnala brez pravega uzroka. Uzrok je bil baje zadnji govor ministerskega predsednika. Plener zanesel je sem tudi punktacije, ki spadajo pred drug forum. Plener je sam 17. novembra izjavil, da stoji njegova stranka na tistem stališči, kakor v začetku zasedanja. Od tedaj do danes se pa glede punktacij ni kar nič zgodilo. Kako se more torej Plener sklicevati na punktacije, da opraviči zadnji svoj korak. Plener se je tudi nad tem spodbikal, da je Taaffe, kaj odgovoril Schwarzenbergu, njemu pa ne. Schwarzenberg je vladu vprašal, ali misli imenovati češkega ministra, Plener pa ni ničesar vprašal. Plenerju tudi ni všeč, da grof Taaffe o svojem govoru ni prej obvestil ministra Kuenburga. Ne vem, ali je to dolžan storiti, pritožba se mi vsekakor vidi komična. Plener je tudi rekel, da bi se z imenovanjem češkega ministra premenilo razmerje sil v ministerstvu in trdil, da mu pristoja pravica ugovarjati. Zdi se mi, da je stvar malo drugačna. Po odstopu Pražaka premenilo se je razmerje v ministerstvu očitno v našo škodo, torej imamo v prvi vrsti mi pravico zabit-

Dalje v prilogi.

vati, da se to premeni, zlasti ker je v ministerstvu levica pridobila še jedno zaslonbo. Če pa trdi Plener, da ima pravico ugovarjati, potem ne včim, kako pravo je to, izjavljam pa, da ne bomo nikdar pripoznali takega prava, niti kakemu posamniku, niti kaki stranki. Plener je še nekaj omenil, namreč to, kar je rekel princ Schwarzenberg o dualizmu. Schwarzenberg govoril je samo v lastnem imenu. Konservativna stranka bo rada potezala se za prava Ogerske, zabteva pa popolno reciprociteto. Dokler je v ogerskem državnem zboru stranka, ki deluje odkrito zoper dualizem in tirja personalno unijo, dokler celo vladni listi pri vsaki priliki grozé s personalno unijo, dotlej nima Ogerska ni najmanjše pravice pritoževati se, če se tudi v nas reče beseda, katera gospodi onstran Litve ni po volji. Plener je pa tudi govoril o koalicijskem ministerstvu in o koalicijski vladi. Koalicijsko ministerstvo imamo že sedaj, koalicijske večine pa ni moči sestaviti potem izvenparlamentarnih obravnav. Če ima Plener primeren program, naj ga predloži, komandirati pa vlada v tako večino ne more nikogar. Levica je parlamentarno delovanje motila po nepotrebnem in to je globoko obžalovati.

Ministerski predsednik grof Taaffe: Z ozirom na razne izjave čuti vlada potrebo, precizovati znova svoje stališče. Vlada stoji na podlogi ustave in ne bo tega stališča zapustila. Tudi razmerje z Ogersko zmatra za dognano in stalno organizacijo. Zato tudi ne kaže povdarjati tega pri vsaki priliki. Gledé sedanje situacije je samo to izjaviti, da se vlada drži prestolnega nagovora z dne 11. aprila 1891. Vkljuno delovanje vseh zmernih strank je najbolje sredstvo, da se sestavi tudi od vlade kot potrebna spoznana trdna večina. Vlada se bo v tem oziru trudila kar najbolj mogoče, in bo vestno izvrševala svoje dolžnosti ter zlasti na Češkem delovala na to, da se doseže sprava. Ker se vlada ozira na državne interese, zato dovolitve ali odklonitve dispozicijskega fonda ne zmatra za takó važno, da bi moglo to uplivati na nje načela in premeniti nje stališča proti zmernim strankam v tej zbornici.

Posl. Scheider izjavi s primernimi napadi na žide in na ministra Gautescha, da bo stranka njegova glasovala za dispozicijski fond, samo da ne podkrepi najbolj sovraženo stranko, nemške levičarje.

Posl. dr. Pattai obsoja liberalne težnje glede mešanih zakonov in pravi, da se take nakane, kakor na Ogerskem, pripravljajo tudi v nas. Krščanski socialisti glasovali bodo za dispozicijski fond, ne da bi vladu izrekli zaupanje, ampak le da bi dati izraza mišljenju večine prebivalstva, katera ne dovoli, da se vzame državi kristijanski značaj in ker ne kaže krepiti stranko, ki je gospodarski škodljiva, narodno pa nekoristna.

Potem govoré še poslanci Plener, Hauck, princ Schwarzenberg in poročalec Meznik, katerih govore priobčimo v ponedeljek. Posl. dr Heilsberg predлага, naj se glasuje po imenih. Za dispozicijski fond so glasovali člani poljskega, Hohenwartovega, in Coroninjevega kluba, krščanski socialisti, trentinski klub, Malorusi in nekateri divjaki. Zoper dispozicijski fond so glasovali levičarji, nemški nacionalci, vsi Mladodečki, vsi člani kluba neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev, Staročeh dr. Zucker in Lienbacher.

Zbornica je odločila dispozicijski zaklad s 167 proti 146 glasom.

Prihodnja seja v ponedeljek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. decembra.

Situacija.

Izid glasovanja o dispozicijskem fonda je vladne kroge in udane jej stranke močno presečen. Sodi se, da bo levica resno začela opozicijo, ker je grof Taaffe izjava ni utolažila; odklonitev dispozicijskega fonda je zasluga Mladodečov, kateri so niso dali svabiti v vladni tabor. Levičarji so bili v debati moralno uničeni. — Ali bo grof Taaffe mogoč sestaviti novo večino brez levičarjev, ali ne, je nerečeno vprašanje, skoro gotovo pa je, da ostane vlada na krmilu, naj ima na raspolaganje parlamentarno večino, ali naj ne nima, kajti toliko moči nima naš parlament, da bi mogoč odstraniti minstre, kadar bi se poslancem sljubilo. — Z drugo stran se čuje, da ostane vse pri starem. Levica da je pri dispozicijskem fonda je demonstrirala, da pa resno ne misli

na opozicijo, ampak se bo mirno zopet unregla pred vladni voz, k večjemu, da ji bo grof Taaffe radi lepšega dal nekoliko mastnih koncesij

Grof Kuenburg.

Razni listi naznajajo, da je vlada sklenila predložiti cesarju v odobrenje ostavko zaupnega ministra levičarjev grofa Kuenburga. Dotično naznalo se razglasiti tekom prihodnjih dni.

Vnanje države.

Francoska kriza

Se vedno ni rešena. Brisson neče prej sestaviti ministerstva, dokler ne konča preiskovalna komisija svojega dela. Komisija zasledila je nekaj podatkov, s katerimi je moči dokazati, da se je več milijonov razdelilo med poslance, kateri so potem glasovali za panamsko družbo. Sodišče se brani izročiti komisiji te akte, vseled česar je nastalo novo nasprotstvo. Vlada je baje že ukrenila odstaviti energičnega načelnika generalnega prokuraturi Quesnay de Beaupairea. Pokazalo se je tudi, da je v panamski škandal zapletena tudi klerikalna stranka, zlasti nekateri višji Rimski prelati so skrajno kompromitirani.

Italijanska zbornica.

Pojedelski minister podal je v zadnji seji pojasnila gledé vinske klavzule v trgovinski pogodbi italijansko avstrijski in izjavil, da je za Italijo jako ugodna. Svojo trditev podkrepil je minister tudi s številkami, navajajoč, da je Italija leta 1891 izpeljala v Avstrijo vsega vkupe 15 000 hektolirov vina, letos pa, odkar je v veljavi vinska klavzula, torej nekaj mesecov, celih 350.000 hektolitrov. — Te številke govoré jasneje nego vse pomirljivo besedično, da vinska klavzula ne bo našim vinogradnikom nič škodovala.

Kriza na Španskem.

Zaradi neke malenkosti nastala je nevarna kriza. Ministerski svet je hotel župana in podžupana Madridskega postaviti pred sodišče in razpustiti občinski svet, ker so se dogodile razne nezakonitosti. Radi tega nastal je razpor v ministerstvu, tako da so se nekateri člani odpovedali. Pa tudi župan in podžupan odstopila sta prostovoljno, kar je prebivalstvo do skrajnosti razburilo. Nastali so izgredi, katere so orožniki in vojaki le težko udušili. Razburjenost v mestu je velikanska, vsa garnizija je pripravljena, izgredniki se zbirajo na raznih mestih in policija vzdržuje red le težko. Bati se je velikih izgredov in ker je vse zakrivila vlada, sudi se, da bo ministerstvo odstopilo.

Dopisi.

Iz Celja 1. decembra. [Izv. dop.] (Nove železnice. Justična imenovanja. Jubilej Celjske avtonomije.) Število štajerskih železnic se bode ta mesec zopet pomnožilo. Dne 15. decembra t. l. odprla se bode ozkotirna železница Poličane-Konjice. Tudi ta proga teče, kakor Savinjska železница in železница Grobelno-Rogatec izključno po slovenskih tleh, pa nobena postaja ne bode imela slovenskega napisa. Na savinjski železnicici naletiš pač lahko madjarske in italijanske napisne ali o slovenščini ni sledu. Tako je blagovolil ukreniti naš, slovenskim Štajercem tako prijazni deželni odbor pod vodstvom znanega „štajerskega vojvode“ grofa Wurmbranda. Toda ne pritožujmo se, ko se tudi Vam pod narodnim odborom ne godi mnogo bolje. Poslednje vesti o kranjskem deželnem odboru vzbujajo mej štajersko inteligencijo izredno pozornost in —

Premembe v vladi nas kmalu ne bodo več zanimale. Postopanje višjih krogov osobito v pravosodnem ministerstvu tudi pod liberalno vlado ne bi bilo slabje. Iz pravosodja je pač izginil duh Heinricherjeve dobe ali v personalnih vprašanjih je sedanja doba nam osobito sovražna. Pokazalo se je, da je bil ves levičarski hrup ob imenovanji dvornega svetnika Abrama iz trte izvit. Mi ne čutimo nič tega imenovanja. Ne dovolj, da so nam celo iz Koroške usilili v popolnoma slovensko Šmarije slovenščine nezmožnega notarja, da imenovanje za Laško ni nič bolje, so imenovanja v sodniškem objektu vedno še taka, kakor v najslabših časih opozicije. Mislimo namreč imenovanje za okrajnega sodnika v Ptuj, katero je vse iznenadilo. Izvršuje se še vedno nekdanja taktika Waserjeva, po kateri se v južno Štajersko urivajo slovenščine nezmožni Nemci, slovenski štajerski pravniki pa na Kranjsko. Saj je vendar več kot znamenito, da je na celem Štajerskem jeden jedini sodniški avkultant, ki je do cela zmožen slovenščine in še ta uživa koroški adjutum. Waserjeva praksa rodi svoj plod.

Pred seboj imamo zopet imenovanje za stolnico Celjskega okrožnega sodišča in za jednega pristava pri Celjskem okrajnem sodišču. Prepričani smo, da se nam bode utlačil zopet kak Nemec, ki niti čtati ne bode znal slovenščine. Potem pa se

bode zopet delalo po starem. Škoda, da ne moremo izdati zbirke tistih neprostovoljnih dovtipov, katere delajo sodni uradniki, ki občujejo z ljudstvom, česar jezik ne razumejo. Wippchen nikdar kaj tacega skupaj ne spravi.

Naši Celjani praznovali bodo v kratkem petindvajsetletnico svoje avtonomije. Imajo prav. Kajti da ne varuje avtonomija njihovih nasilstev, bilo bi njihove slave že davno konec. Pod varstvom avtonomije pa se jim je posrečilo sterorizirati do malega vse pošteno meščanstvo in obrtnike. Toda „svaka sila do vremena“. Oglešajo se že zdaj nezadovoljeni o čudnem gospodarstvu zadnjih let, ko se nakupavajo za drage novce krème, ker jih je strah, da padejo v slovenske roke, mesto pa se pri tem pogrezuje v dolgove. Njihova lastna dejanja jih bodo s poti spravila.

S Koroskega, 30. novembra. [Izv. dop.] (Prvi pojavi nemške kulture po „Parteitag“.) Bil sem dne 13. t. m. v Železni Kaplji, ko se je vršil nemški „Parteitag“ v Celovcu. Stanovanje sem si vzel v gostilni pri Nieder dorferju, in tam sešli so se ta dan imenitni gospodje: Svečar Pacher, trgovec Josip Majdič, živinozdravnik Žluder man, gozdarski pomočnik Thurn-Valsassinijev in drugih več. Bil je v gostilni tudi nek Tirolec, in ker sem se mu predstavljal kot Ljubljancan, mi je pravil, da je bil tudi on nekaj časa tam in sva na to nekaj slovenskih besedij spregovorila. Ko so omenjeni gospodje začuli slovensko govorico, prične Žluder man bitro na mene hujskati z besedami, da bode kmalu konec Slovenije, ker tega pasjega jezika ni mogoče poslušati itd., kakor že ti „omikan“ ljudje znajo. Jaz sem jim le počasi in mirno odgovarjal ter jim svoje obžalovanje izrekel nad takim govorjenjem, omenil pa tudi, da me besede takih neotesancev ne spravijo kviško in da sploh pošteni Nemci ne morejo ponosni biti na take kričače à la Žluder man (Schluderman), Majdič, Paher itd.

Drugi dan sedel sem ravno v tej gostilni v družbi gospoda župnika, s katerim sva se slovenski pogovarjala. Ko pa gospod župnik odide, pride v prvo sobo neki človek, ki vpraša natakarico z besedami: „Ist der noch da?“ — na kar mu ta odgovori: „Führer bättens do sein sollen, hättens echt windisch sprechen kert.“

Sedel sem sam pri mizi. Kmalu na to pride živinozdravnik Žluder man, za njim pa se nekaj časa potem pridržijo gospodje „partitagovalci“, ki so došli iz Celovca, in sicer: gozdni oskrbnik graščine Thur nové Waidholz, trgovec Morokutti in Lučavnik, oskrbnik cementne tovarne, kakor tudi neki Zauchen in že prej omenjeni svečar Paher, ki sicer rad slovensko duhovščino nadleguje s svojimi slabimi izdelki. Ta Paher je tedaj hitro te gospode opozoril na to, da je neki „windischer Hetzer“ tukaj, in komaj da stopijo v sobo, že pravi Paher: „Da ist er ja“, na kar me začne Waidholz fiksirati, in sicer tako izzivajoče, da sem takoj vedel, da hoče z menoj kak prepričati, v tem hipu pa pride tudi že natakarica in pravi, da me gostilničar prosi, v kubinjo priti, ker mi ima nekaj povedati. Jaz sledim res temu povabilu in ko pridem v kubinjo, mi reče gostilničarica, da naj grem gori v spalno sobo večerjati, ker ti gospodje ne misljijo nič dobrega z menoj početi. — Ko to čujem, odšel sem, občudoč to toliko hvalisano nemško kulturo, po plašč in jo vdaril v spalno sobo. Ker ti olikanci (?) niso mogli drugega storiti, so do jutra tako ropotali in razgrajali, da nisem mogel spati. Predno sem se odpeljal, me je gostilničar Nieder dorfer, kateri se je bil tudi udeležil „Parteitaga“ v Celovcu, nagovarjal in prosil z besedami: „Machen Sie keine Notiz von dem Vorgefallenen“, jaz pa sem mu rekel, da to mora na dan, da bode svet vedel, kak „mir“ da vlada sedaj na Koroškem, kdo da je pravi „Hetzer“ in kake koristi donaša nemški „Parteitag“.

Slovenski potovalec.

Iz Gorice, 1. decembra. [Izv. dop.] († Carlo Favetti. — † Josipina Bolko.) Danes ob 5. uri zjutraj umrl je nagle smrti glasoviti ... stajnik goriški Carlo Favetti, mož velikega političnega pomembnega za naše Labe, mož glasovite preteklosti in delavnosti za italijanstvo ob zahodni avstrijski meji. Včeraj je šel po svoji navadi v urad, kateri je zapustil še le ob 6. uri zvečer; ob 8. uri šel je ves zadovoljen v gledališče poslušati slavljeni vijolinistinjo Terezino Tua, po koncertu je še večerjal in šel spati. Ob 2. uri popolnoco napadla ga je njegova navadna srčna bolezen tako hudo, da je

ob 5. uri zjutraj izdihnil svojo dušo. — Rojen je bil 30. avgusta 1819.

Mož je bil nad 40 let v mestni službi; on je bil v mestni hiši — vse, ker jedini on je vedel in znal za vse, kar se je zgodilo in kar se ni zgodilo v dobi, odkar ima goriško mesto svoj štatut. Da je naše mesto prišlo skoro že na boben, to je deloma tudi njegova zasluga.

Carlo Favetti je bil Italijan od nog do glave; jednak je vzgojil svoje sinove, ki so jo kar po vrsti popihavali tje čez mejo, ko je bilo treba nositi vojaško sukno. — Tudi on je l. 1866. kar čez noč opustil svojo službo ter ušel v Italijo; pomloščen vrnil se je l. 1871. zopet v Gorico — na prejšnje mesto. Goriški Lahi so ga sijajno sprejeli zopet v svojo sredo.

Naši Lahi po pravici prištevajo pokojnega Favettija mej svoje najbolje sinove; tako doslednega moža v vseh svojih delih, v svojem mišljenju in čustovanju ni lahko najti. In na to stran nam je Favetti lahko vsem v najlepši izgled: kaj je doslednost. On je vroče ljubil svojo Gorico, vroče ljubil — — — — — kot najboljši italijanski sin. Zato ga vsi Italijani tudi tam čez mejo visoko čislajo.

Mož je bil tudi literarno delaven. L. 1850. in 1851. je izdajal „Il Giornale di Gorizia“, pisani v liberalnem duhu. Jako rad je zlagal pesni v furlanskem narečju, katero je imel tako v oblasti, kakor malokdo. Poezije njegove se odlikujejo po izredni dovtipnosti. Zadnje dni se je ravnokar pripravljal, da izda svoje spise v Vidmu.

Danes ob 5. uri zvečer imelo je mestno starešinstvo izredno sejo, v kateri je sklenilo, prirediti mu sijajen pogreb, kakeršnega Gorica že dolgo ni videla. — Današnji „Corriere“ je ves črno obrobjen. Vsa laška društva izdajala so posebna naznana o Favettovi smrti. — Naši Lahi žalujejo — in prav imajo, ker takega moža ne bodo več imeli. — Pogreb bo v soboto ob 2. uri popoludne.

Pa tudi mi Slovenci žalujemo ob mrtvaškem odru jako drage nam osebe. Sinoči ob 5th. uri zvečer je namreč umrla gospodičina Jos. Bolkova v 19. letu starosti; umrla je za sušico, ki je v par mesecih stisnila blago življenje. Pokojnica bila je tako izobražena in v društvih neavadno dobro došla prikazena.

Rodbina Bolkova (iz Črnič) je v dveh letih zgubila že drugo odraslo hčerkko. Izgledno narodni rodbini naše najglobokejše sožalje! — Pogreb bo jutri, v petek, ob 1. uri popoludne. Truplo se prepelje v Črniče. — Lahka jej zemljica!

— ski. —

Domače stvari.

— (Poljanska občina contra „Slovenski Narod“.) Pod tem zaglavjem priobčil je „Slovenec“ v svoji sinočni številki z vidnim veseljem precej obširno poročilo v posebni rubriki. Poleg vsebine popravka, ki bo Slovencu gospodi prouzročil izvestno še kako nevesele čase, posvečen je večji del poročila govoru zastopnika javne obtožbe, c. kr. avkultanta g. dra Henrika Stepančiča, v kolikor je bil namreč ta govor političen ter naperjen zoper narodno-napredno stranko. Mi moramo priznati, da je poročilo v tej točki povsem avtentično, kar je le zaradi tega nekoliko čudno, ker so tačas, ko je govoril javni obtožitelj, bili navzočni v sodni sobi le sodnik, zapisnikar, obtožitelj, zastopnik obtoženca in Poljanski župan in poštenjak Urban Pintar, ki pa tistega, zanj komaj razumljivega govora izvestno tudi ni „stenografišal“, kakor ga tudi zapisnikarni. Poročevalca pa, kakor rekoč, tudi ni bilo navzočnega in zategadelj „Slovenec“ tudi o našem zagovoru in o odgovoru našega zastopnika dra. Trillerja na politično verovljivo g. dr. Stepančiča ne ve ničesar povedati. Mi smo sicer tega mnenja, da uprav „Slovenec“ nima uzroka in causa popravkov na solnce hoditi, vendar pa ga zavidamo za taka avtentična, četudi nepopolna poročila — iz sodne dvorane.

— (Francišek vitez Močnik †.) Piše se nam iz Gradca: V sredo, dne 30. listopada t. l. ob polu dvanajstih, umrl je v Gradci upokojeni c. kr. deželniki šolski nadzornik Francišek vitez Močnik, ki je izza svojega delovanja na Kranjskem in Štajerskem Slovencem v najboljšem spominu. Rojen je bil v Cirknem na Primorskem

dne 1. vinotoka l. 1814. kot sin kmečkih starišev. Dovršil je v Ljubljani gimnazijke in bogoslovsko študije, a ni se dal posvetiti, ampak ustoli je l. 1837. kot učitelj na glavni šoli v Gorici, kjer je bil 10 let. Mej tem napravil je l. 1840 modro-slovenski doktorat in bil l. 1846 imenovan profesorjem matematike na tehniški akademiji v Lvovu in l. 1849. na vseučilišči Olomuškem. Leta 1851. pozval ga je grof Thun kot šolskega svetovalca in nadzornika narodnih šol v Ljubljano, od kjer je prišel l. 1860. v Gradec kot nadzornik narodnih šol in realk na Štajerskem in Koroškem. Leta 1871. ustoli je v pokoj ter bival v Gradci v svoji hiši, Kroisbachgasse št. 5. Močnik je jeden največjih šolskih pisateljev avstrijskih. Njegove računske knjige rabijo se, začenši l. 1846. v vseh nižjih in srednjih šolah in v vseh avstrijskih jezikih. Cesar odlikoval je ranjkega l. 1862. z vitežkim križcem Fran Josipovega reda, l. 1871, pa z redom železne krone III. vrste ter ga povzdignil v viteški stan. Večna slava njegovemu spominu! Ljubil je taho a zvesto svojo slovensko domovino ter gmotno podpiral naše šolstvo. — (Poročevalc teh vrst hrani svojeročno pisane životopisne črtice pl. Močnika ter namerava slovenskemu občinstvu priobčiti ob priliki popoln životopis slavnega rojaka.)

— (Dvojna mera?) V 260. številki našega uradnega lista objavljen je natečaj za izpraznjene dijaške ustanove in sicer samo v nemškem jeziku, kar je že na sebi neopravičeno, ker so razpisane ustanove namenjene po večini slovenskim dijakom. A še nekaj družega nas je osupnilo pri tem natečaju. Na 13. mestu razpisana sta prvo in drugo mesto Fran Kotnikove visokošolske ustanove po 380 gld., s pristavkom, da je smeti podeliti te ustanovi izključno le visokošolcem slovenske narodnosti in s slovenskim maternim jezikom ali pa Slovanom v obče, da so pa Néslavani izrecno izključeni od kompetence. Na 33. mestu pa sta razpisani dve Ivan Stampfelnovi ustanovi po 100 gld. izrecno le za Kočevce z nemškim maternim jezikom. — Sedaj pa pride tisto, kar nas je osupnilo. Koncem natečaja določa se namreč, da morajo prosilci za Stampfelnovi ustanovi doprinesti poleg drugih izkazil tudi dokaz nemškega maternega jezika. Od prosilcev za Kotnikovi ustanovi pa se ne zahteva poseben pismen izkaz slovenske narodnosti in slovenskega maternega jezika. Kako to? Kdo bo pa pri teh zadnjih razsojeval, je li so Slovenci ali ne? Za sedaj je to vprašanje morda res le akademično, ker prista prezentacija deželnemu šolskemu svetu. A pri naših razmerah priti bi utegnil tudi čas, ko bo deželni šolski svet le navidezno ali pa le „v drugi vrsti“ naroden. In tedaj postala bi oblast, razsojevati o narodnosti prosilca brez pismenih dokazil, lahko tako nevarna. Prosimo torej tudi tu jednako-pravnosti!

— (Državnozborske dijete v zlatih kronah.) Pri zadnjem izplačevanju dijet državnim poslancem dobili so vsi poslanci deloma izplačane dotične svote v zlatu. S tem je finančni minister, če tudi le v omejeni meri, pričel oficijelno izplačevanje v zlatih kronah. Polagoma bodo torej začele zlate krone prihajati v vedno širje kroge. Začetek je storjen, naj bi jih bilo prav obilo, ki bodo prišle mej nas in naj bi krepko odmeval po vsej Sloveniji klic: Prvo krono družbi svetega Cirila in Metoda!

— (Kronin dar družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali slovenski državni poslanci gg. Klun, M. Vošnjak, grof Coronini Alfred, Povše, Pfeifer, dr. Ferjančič, Globočnik, dr. Gregorec, Kušar in Robič, vsak 20 krov v zlatu, skupaj 200 krov. Prisrčna hvala!

— (Slovensko gledališče.) Jutri v nedeljo bode dvajseta slovenska predstava v deželnem gledališču. Kakor smo že naznali, predstavljal se bode Raimundov vedno mladi „Zapravljivec“, priljubljena ljudska igra s petjem v 3 dejanjih, ki se bode šele na velikem gledališkem odru dala dostojo vprzoriti, kar je bilo težko močce na tesnih čitalniških deskah, kjer se je igrala zadnjič pred ptem leti. — Prihodnji slovenski predstavi bodeta v sredo dne 7. in v soboto dne 10. t. m. Dr. Ipacceva izvirna lirična opera v 3 dejanjih „Teharski plemeči“ pride gotovo na vrsto v teku tega meseca, kakor hitro pridejo z Dunaja nove dekoracije. Dan prve predstave naznali bodoemo pravočasno. Kmalu po novem letu pa bodoemo čuli Mascagnijevu slavno opero „Cavalle-

ria Rusticana“ za katero se prično poskušuje te dni. — Jutri je začetek ob 7. uri zvečer.

— (Veliki koncert „Glasbene Matice“) bode 15. decembra v deželnem gledališču. Sestavljen bode primeroma iz takih točk, katerih so bile v lanskem zimskem koncertu v dvorani filharmoniškega društva. Orkestralno spremstvo moških in mešanih zborov je prevzela godba slavnega domačega pešpolka.

— (Peški zbor „Glasbene Matice“) ima prihodnjo skupno vajo v ponedeljek, 5. t. m. ob osmih v telovadnici druge mestne ljudske šole na Cojzovi cesti.

— (Miklavžev večer) priredi „Sokol“ Ljubljanski, kakor običajno tudi letos in sicer v vrtnem salonu Hafnerjeve pivarne na sv. Petra cesti v ponedeljek dne 5. t. m. Vspored je nastopni: 1. Koracnica, 2. Napravnik: Ouvertura k operi „Vlasta“. 3. Reinprecht: Iz zelenih hribov. 4. Nedved: Ljubezen in pomlad, poje moški zbor „Ljubljana“. 5. Miklavž s sijajnim spremstvom iz Olimpa: dr. Faust, Mefisto, Lucifer in druge pošasti iz Hada. 6. Dr. B. Ipac: Oblačku, poje četverospev. — Gg.: Zalaznik, Jeršek, Bajec, Seljak. 7. Rosenkranz: Venec na Lortzingov grob. 8. Fr. Gerbić: Pred slovesom, poje četverospev. — Gg.: Zalaznik, Jeršek, Bajec, Seljak. 9. Bayer: „Wiener Cafe“, polka francaise. 10. Fr. Abt: Gozdniki čar, poje moški zbor „Ljubljana“. 11. Smetana: Potpouri iz opere „Prodana nevesta“. 12. Thomas: Ouvertura k operi „Reymond“. 13. Brahms: Dva ogerska plesa. 14. Mistrozzi: Intermezzo. 15. Glickl: Nicolosa-valček iz operete „Buffalmaco“. Ustavnina za člane „Sokola“ po 30 kr., za vse druge goste po 50 kr. za osebo. Za otroke plača se po 10 kr. Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Iz deželnega šolskega sveta kranjskega.) Mesto nadučitelja na štirirazredni ljudski šoli v Mokronugu podelilo se je Litijskemu nadučitelju g. Jern. Ravnikarju. Na lastno prošnjo bila sta vpokojena učitelji v Beli Cerkvi g. Iv. Tršelič in nadučitelj v Cerkljah g. And. Vavken, kateremu poslednjemu se je izreklo priznanje dež. šolskega sveta za njegovo uspešno delovanje. Dovolilo se je, da se razširi jednorazrednica v Št. Vidu pri Silčah v dvorazrednico, jednorazrednica v Zatičini v trorazrednico in trorazrednica v Sodraščici v štirirazrednico. Rešile so se nadalje nekatere prošnje in dovolile razne nagrade za pouk v šolah za silo, za pouk v ženskih ročnih delih in razdelile Fr. Metelkova in vrtnarske družbe darila.

— (Numerus clausus.) V predvčerjšnji seji državnega zbora vprašalo je v pogovorih več poslancev justičnega ministra grofa Schönborna, je li resnična govorica, da bode vlada v kratkem spravila pred poslansko zbornico predlogo, da se zopet uvede numerus clausus pri odvetništvu. Minister je odgovoril, da stvar še ni toliko dogena, da se pa o tem predmetu razgovarja v justičnem ministerstvu, ker so se o tej zadevi izjavili mnogi poslanci in tudi večina Dunajskih odvetnikov.

— (Načrt zakona proti pijančevanju.) Gospodarski odsek poslanske zbornice vzprejel je vladino predlogo proti pijančevanju. Utemeljitev zakona poudarja posebno herediteto in gotovo degeneracijo potomcev pijanstvu udanih osob. Zakon sam določuje: Prodaja opojnih pičač na drobno v steklenicah mora se koncesijonirati. Kdor se bude našel v prodajalnih prostorih ali na ulici pijan, ali kdor bude v to zavedel družega, kaznuje se z globo 5 do 50 gld. ali z zaporom 3 dni do jednega meseca. Ista kaznena zadene gospodarja prodajalnice, ali njegovega namestnika, ako vidno pijanim osobam dajo opojnih pičač. Tirjatve za opojne pičače pod petimi litri se smejo iztožiti le tedaj, če ni nobenega prejšnjega tacega dolga. Kdor si da napraviti o tacih tirjatvah menico ali kdor namestu novcev sprejme blago ali žito, kaznuje se z zaporom od 1 do 8 tednov. Krčmarji smejo pijanega le tedaj odpraviti iz svojih prostorov, če je poskrbljeno zato, da se ga bude odpravilo domu. Kdor je bil v jednem letu trikrat kaznovan zaradi pijanosti, temu politična okrajna oblast sme prepovedati za leto dni obisk gostilnic in točarnic v njegovem bivališči in v najbližnji okolici. Prestopek te prepovedi se kaznuje z globo 50 gld. ali z zaporom do 1 meseca. Točenje opojnih pičač se prepove od sobote ob 5. ure popoludne naprej in ob nedeljah in praznikih mej jutranjo božjo službo.

Dalje v prilogi.

— (Naš rojak, g. nadporočnik Fri-dolin Kavčič,) kot pisatelj znan tudi našim čitateljem, priobčil je v strokovnem vojaškem listu „Die Reichswehr“ nedavno obširen podlistek „Das erste österreichische Exercier-Reglement und sein Verfasser“. Ta članek ponatisnila je z dovolje njem pisateljevim tudi uradna „Klagenfurter Zeitung“. V njem podaje nam pisatelj zanimive zgodovinske podatke iz vojaškega dela, katero je zložil l. 1739 tedanji poveljnik trdnave Osek, gref Khevenhüller.

— (Bolniško in podporno društvo pomočnih uradnikov za Kranjsko) imelo je dne 1. t. m. svoj izvenredni občni zbor, ki je bil nenevadno dobro obiskan, kar opravičuje nado, da je vendar prenehala ona mláčnost do napredka in imenovanega društva sploh, s katero se je dosihmal odlikovala velika večina članov napominanega stanu. Razprava o jedini točki dnevnega reda, predrugačenje društvenih pravil bila je pa tudi udeležbi primerno, jako živahnja. Predrugačenje pravil v zmislu zakona z dne 30. marca 1888. leta drž. zak. št. 33 sklenilo se je konečno jednoglasno. Vsi člani bodo odslej oproščeni dolžnosti pri padati o krajnjim bolniškim blagajnam, a dobivali za slučaj obolelosti primerno večje podpore. Tudi naslov društva je v toliko predrugačen, da slôve: „Bolniško in podporno društvo pomočnih in privavnih uradnikov za Kranjsko“ Ker so ravno pomočni uradniki ustanovniki uže obstoječega društva, jim gre prednost in so vsled tega isti v naslovu tudi prej navedeni, to pa zopet vsled jednoglasnega sklepa občnega zbora. Podpora v bolezni znašala bode, razun zdravniške pomoči in zdravil, po 1 gld. na dan skozi 20 tednov, mesečni doneski so pa edenjemi na 1 gld. Isto tako dobivali bodo podporo onemogli društveniki itd. Preosnova društva na podstavi prenarejenih pravil izvršiti se ima, če le moči, s 1. dnem januarija 1893 leta, kar je sededa odvisno od tega, če visoko ministerstvo predložena mu nova pravila in preosnova odobri.

—ut—.

— (Bolniška blagajna mojstrov.) Ob svojem času poročali smo, da je bilo to društvo vsled predpisov normalnih pravil primorano, predložiti zavarovalno-tehniški račun, vsled česar je nastalo blagajni nad 55 gold. stroškov. Vsled tega obrnilo se je načelnštvo o priliki predložitve letnih računov s prošnjo do vlade, da bi bilo v bodoče oproščeno od predložitve tako dragih računov. Vis. c. kr. ministerstvo je na to z odlokom dne 8. novembra l. l. ukrenilo, da glede na povoljno finančljeno stanje, vsled katerega se za obstanek društva ni bat, v bodoče ne bode več treba predlagati omenjenega računa in da si ministerstvo pridrži zahtevanje tacih računov le za slučaj, ko bi letni računski zaključki dokazali tako potrebo. Veselilo bode gotovo vse člane društva, da je vis. c. kr. ministerstvo to zadevo tako povoljno rešilo.

— (Legar.) V Logaškem okraji pokazal se je abdominalni legar v vseh Sevšek in Topol. Zbolelo je že 23 osobi, umrli sta 2 osobi, bolnih pa je še 8, ostale so ozdravele.

— (Mrtvega našli so) blizu Osredka 74letnega gostača Antona Zalarja iz Š. Vida pri Cirknici. Šel je bil peš v Ljubljano, kjer je nakupil razne stvari. Ko se je vračal proti domu, obležal je na poti in zmrznil. Kupljene stvari našli so pri njem.

— (Nemško uradovanje nekaterih notarjev) na Spodnjem Štajerskem, posebno novo imenovanih daje povod raznim pritožbam, ki se čujejo v poslednjem času. Krivi pa so ljudje le sami, ako ne zahtevajo odločno, da notarji delajo slovenske pogodbe, kar morajo storiti. Tu je treba ljudstvo buditi in poučevati, da možato zahteva, kar mu dovoljuje zakon. Sami si toraj moramo pomagati in ne zanemarjati pravic, katere nam daje zakon.

— (Tamburaški zbor v Celji.) Tudi „Celjski Sokol“ osnoval je, kakor smo že poročali na kratko, svoj tamburaški zbor pod vodstvom g. dr. A. Kapusa. Tamburice si je naročilo društvo pri firmi Terezija Kovačič v Zagrebu. Prvikrat bode Celjski tamburaški zbor nastopil na Silvestrov večer v Celjski čitalnici. To je zopet le napredok vrlega „Sokola Celjskega“.

— (Bolnica zgorela.) V Sevnici zgorelo je poslopje, v katerem je bila tamošnja malá bolnica nastanjena.

— (Žganje.) Minuli teden našli so bližu Poličan na spodnjem Štajerskem Jerneja Logarja iz Ponikve zmrznenega ob cesti. Prenapil se je bil žganja in obležal ter našel smrt.

— (Ondříčkov koncert v Gorici) obnuel se je prav sijajno. Od lahonske strani se je sicer kazala mržja proti slovenskemu umetniku in so Lahi večinoma ostali doma, a dvorana bila je navzlic temu polna najodličnejšega občinstva. Tudi z dežele došlo je mnogo Slovencev poslušati slavnega umetnika.

— (Slovensko pevsko društvo na Dunaji) priredi v soboto 10. decembra ob 8. uri zvečer koncert v dvorani Ronacher I. Schellinggasse s zelo zanimljivim programom, kateri priobčimo prihodnjič. Pevcev in pevk nastopilo bode čez sto. — Mej raznimi točkami sta tudi dva slovenska mešana zabora: „Naša zvezda“ in „Vijoličin vonj“ od Nedveda.

— (Državna ustanova) za kranjske dijake na c. kr. vojaškem živinozdravniškem zavodu na Dunaji v znesku letnih 300 je razpisana. Prošnje je vložiti do 10. t. m. pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Hrvat — kralj.) Jerko Dominis (pravilno Gospodnetić) z otoka Rab v Dalmaciji pobegnil je, ko je Beneška še pripadala Avstriji, iz svoje domovine in vstopil v italijansko mornarico. Po bitki pri Visu pobegnil je v Ameriko. Po raznih potovanjih zaneslo ga je na Sandviške otoke, kjer se je popel do kraljevske časti. Oženil se je namreč z neko mlado črno domačinko, in ko je bila pri nekem ustanku odstavljenja in prognana tedaj vladajoča kraljevska dinastija prišla je kraljevska čast na sorodnike našega Jerka, ki se je bil prekrstil v Sir Hermana. Nekaj let pozneje umrl je kralj brez moških potomcev in kraljevsko žezlo prišlo je v roke Sir Hermanu in njegovi soprogi, sestri pokojnega kralja. Sir Herman umrl je pred letom dni in zdaj sedi na prestolu njegov nedoletni sin, poleg njega pa vlada kraljica vdova. Te podrobnosti zvezela je avstrijska vojna ladija „Fasana“, katere kapetana je naprosila kraljica, naj ji pri povratku v domovino poizve za sorodnike njenega pokojnega soproga. Na Reki in v Dalmaciji res živi več sorodnikov pokojnega Hrvata — kralja

* (Kaznovan major.) Poročali smo poleti o nesreči, ki se je pripetila pri neki vaji nemških vojakov. Ko so vojaki pri vaji morali preplavati reko Neisse, utonilo je več vojakov vsled brezozirnosti, s katero so se tirali preko deroče reke. Major Heinrich, ki je zakrivil to nezgodo, bil je te dni obsojen na jedno leto zapora v trdnjavi, po prestani kazni pa bode postavljen v dispozicijo.

* (Velika tatvina.) V Kasslu vlonili so drzni tatovi v prodajalnico jednega prvih tamošnjih juvelirjev in odnesli skoro vse dragocenosti, ki so bile tam nakopljene. Škodo, katero trpi oropani juvelir cenijo, na 100.000 mark.

* (Silni viharji) razsajali so poslednje dni okoli Buenos-Ayresa, kakor je poročal kapitan parobroda „Acquitaine“, ki se je te dni vrnil od tam. Potopilo se je sedem ladij z vsem moštvtvom, pogreša se pa še dvanaest drugih ladij. Angleška vojna ladija „Arkwlow“ bila je tudi hudo poškodovana.

* (Srnik lovca odnesen puško.) Da bi srnjak lovcu odnesel puško, kaj tacega se menda še ni dogodilo z lepa. „Augsburger Post-Zeitung“ pripoveduje o takem slučaju, ki se je pripetil med Igenhausenom in Sainbachom na Nemškem. V necega lovca, ki je stal mirno na svojem prostoru zažene se srnjak in ga podere ter se zaplete v puškin jermen. Ko so lovec zave in pobere, ni bilo srnjaka a tudi puške ne, katero je odnesel sabo. Srnjaka in ne puško našli več. To ni lovsko pripovedka, nego baje gola resnica.

* (Čudna oporoka.) V Syrakusi v Ameriki umrl je milijonar dr. Edg. Crouse. Zavodu, ki ga je ustanovil in ki ima ime po njem, „Crouse College“ ni zapustil ničesar. Njegov zasobni tajnik dobi 150.000 dolarjev, jokey 100.000, komornik, hišnik in njegov juridični svetovalec vsak po 50.000 in kuhan 25.000 dolarjev. Razne dobrodelne ustanove dobé po 5000 dolarjev. Ostalo premoženje, ki znaša kakih 10 milijonov dolarjev, dobé dediči.

Književnost.

— Kopališče in Kneippova zdravilna metoda v Kamniku na Kranjskem. Z ilustracijami kopališča in okolice Kamniške. — V Ljubljani. Ig. pl. Kleismayr & Fed. Bamberg. — 8° Str. 34. — Cena? — Odkar je zgrajena Kamniška železnica in je v mestu upeljana Kneippova zdravilna metoda z vsemi potrebnimi naredbami in prostori, je vsako

leto mnogo tujcev v tem prijaznem mestecu. Kdor pa ne pozna razmer v Kamniku, niti mesta in njegove okolice ter zdravilstva, pouči se o vsem tem kako dobro iz te knjižice, okrašene z mnogimi prelepimi ilustracijami.

— Svetem slovenskym. Cesty L Kuby. Svlastnimi kresbami a hudebnimi příklady. Dil I. Černé Hory. — V Praze. Tiskem a nákladem Edvarda Beauforta. — Tega res krasnega dela izšla sta sedaj šesti in sedmi zvezek, obsegajoča popis raznih krajev črnogorskih, zlasti Podgoriškega, potem obilo in to najlepših narodnih pesmij v izvirniku in v prevodu ter celo vrsto skrbno izdelanih ilustracij, katere je pisatelj sam risal. Priporočamo to delo najtopleje vsakomur, kdor je zmožen češkega jezika. Cena zvezku je 30 kr.

— Učiteljski Tovariš, glasilo slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani ima v št. 23 nastopno vsebino: S. Rutar — Goriški kras; — F. Jaklič — Slovenska Matica in učitelji; — Schl. Sch. — Nekaj misli o pokončni pisavi; — Književnost; — Naši dopisi; — D uštveni vestnik; — Vestnik; — Uradni razpis učiteljskih služeb.

— „Kmetovalec“, ilustrovani gospodarski list s prilogom „Vrtnar“ ima v št. 22. nastopno vsebino: Žveplo v kletarstvu. — Pojasnila k zakonu o zatiranju goveje plučne kuge. — Kako nastanejo panji s trotvkami. — Umno krmljenje konj. — O pomenu in uporabi umetnih gnojil. — Razne reči — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — „Vrtnar“ ima nastopno vsebino: Pridelovanje salate po zimi. — Japonska trobentica. — Domovina vrtnih rastlin. — Vrtnarske raznoterosti.

— „Pjesnik i Vila“ je naslov novi romantični pesmi, katero je zložil knez Črnogorski in ki bode skoro prišla na svetlo, kakor se poroča iz Cetinja. Novi pesmotvor kneza se bode vredno pridržil ostalim njegovim pesniškim delom, mej katerimi se najbolj odlikuje „Baikalska carica“.

— Nov hrvatski časopis. V Sušaku poleg Reke začel je izhajati nov tednik pod naslovom „Reč“. List bode gospodarski in poučeni in se ne bode bavil s političnimi vprašanji. Izdaje ga Drag. Kovačič. Prijavljal bode poleg hrvatskih tudi članke v italijanskem in nemškem jeziku. Cena mu je za vse leto 3 gld. 50 kr. izvan Sušaka.

— „Hrvatski plesovi.“ Pod tem naslovom izide skoro v zalogi svetovno zoanega muzikalnega zavoda Breitkopf in Härtel v Lipskem prvi ciklus plesov za glasovirov našega rojaka F. S. Vilharja v Zagrebu. Prvi zvezek obseza bode štiri plesa, ki so podobno Dvořákovi „Slovenskim plesom“ pisani za koncertno porabo. Da je tako znana tvrdka založila Vilharjeve skladbe, je najbolj dokaz za njih izvrstnost in bi zadostovalo že to, če bi nam tudi ne bil skladatelj že znan kot izborni pianist, česar kompozicije bodo gotovo na čast narodu jugoslovanskemu. Prav iz srca nas veseli ta ne malo umetniški uspeh našega rojaka. Naj bi njegove skladbe ne manjkale v nobeni slovenski biši, kjer se goji glasba in kjer nahajamo le preveč tujega blaga. Za Hrvatsko prevzela je knjigarna Lav. Hartman (Kugli i Deutsch) v Zagrebu prodajo „Hrvatskih plesov“. Cena zvezku je 2 gl. 40 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Wels 3. decembra. Cesar dospel sem na obisk nadvojvode Frana Salvatorja in nadvojvodinje Marije Valerije.

Monakov 3. decembra. Prince Karl povrnil se je včeraj popoludne ob 5. uri povsem zdrav.

Rim 3. decembra. Tržaški ireditovci položili na krsto umrlega ministra mornarice Saint-Bona venec z napisom „Trst svojemu admiralu“. Avstro-ogerski poslanik protestiral je zoper to.

Pariz 3. decembra. Predsednik republike naročil poslancu Kazimirju Perieru, naj sestavi novo ministerstvo ker sta Bisson in Bourgeois odklonila. Perier se je že posvetoval z Ribotom, Bourgeoisom in Dupuyem.

Madrid 3. decembra. Prebivalstvo silno razburjeno, da je kraljica regentinja vzprejela demisij prefekta in župana. Vojstvo vzdržuje red le težko. Demonstranti hodijo po vsem mestu, kličoč „Slava županu“. Policija zaprla mnogo izgrednikov. Kraljica regentinja se posvetovala s Sagasto.

Narodno-gospodarske stvari.

Razglas. Dne 14. decembra 1892 ob 10. uri dopoludne vršila se bode pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Ljubljani ustna dražba 71 $\frac{1}{2}$ kilogramov nečistih drobtin od suhara (evibaka) in sicer proti gotovemu plačilu in takojšnjemu odstranjenju. Napominane drobtine pogledajo se lahko vsaki dan v vojaškem preskrbovalnem magacnu.

— Vipavska železnica se tako pridno meri na Goriškem. Čujejo se kako prijazni glasovi za to železnicu, in se je nadejati, da se uresničijo srčne želje prebivalstva po Vipavski dolini. Čudno pa je — pravi „N. Soča“ — da se sosednji Kranjci nič ne zanimajo za to vprašanje.

— Nova posojilnica se snuje v Kobaridu. Na Goriškem je dozdaj še primeroma jako malo tacih za materijelni napredok in za gmotno neodvisnost kmetskega naroda prekoristnih zavodov. Na čelu stoji mož, ki že s svojim imenom jamči za srčno izvršitev.

— Mlekarško društvo v Bolcu pričelo bode svoje delovanje dne 15. t. m. Doslej so zadružniki vpisali okoli 80 krav. Bolčani se nadejajo najboljega uspeha novega društva. Le škoda, da nemajo bolj bližu železniške zveze, ki bi pospeševala promet.

prinaša v 12. zvezku nastopno vsebino: 1. Ráštislav: Bolni car. — 2. L. Habétov: Žarki spomina. — 3. Bátog: Koroške pesmi. — 4. Josip Staré: Lisjakova hči. Povest. (Konec). — 5. Gr. Jereb: Pavel Kuočelj, slovenski pisatelj in skladatelj. (Konec). — 6. J. A. P.: Moja Ana. — 7. m. p.: Jurij Jurčič. — 8. T. Dokšov: Lubenzui sreča. — 9. A. Dolenc: Okolo svetá (Konec). — 10. M. H.: „Kaj si gozd šepeče“. — 11. L. Habétov: Jesén — 12. Friderik Kavčič: Slavni vojaki slovenski. VI.—VIII. — 13. y.: Dravi. — 14. L. Habétov: Drévče — spominska. — 15. Josip Staré: Prof. Magdič in hrvaška stenografska. — 16. Hrambaša: Valvasorjeva rodbina rakev v Polšniku. — 17. M. Valjavec: Tržaščan, Tržačan, tržaški. — 18. Književna poročila: II. V. Bežek: Levstikovi zbrani spisi. (Konec). — 19. J. L.: Češka književnost. (Konec). — 20. Lustek: Andrej Komel pl. Sočeboran. — Wolfov slovensko nemški slovar. — Janežčev slovensko-nemški slovar. — Venček pravljic in pripovedek. — Šaljivi Jaka. — Iskrice. — Ilustrovani národní koledar. — Vestník šolské družby sv. Cirila in Metoda. — Muzikalije „Glasbene Matice“. — Slovensko gledališče. — Iz muzejskega društva. — V spomin Antonia Linharta. — Slovensko planinsko društvo. — Gorotan ali Korotan? — Beseda „Sternwarte“ — Romanje Slovencev na Ren. — Operni pevec Fr. Bučar. — Lotarijska direkcija v Ljubljani. — Z dunajskega vseučilišča. — Hrvatsko-slovenski Ciklista. — Hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu. — Koncert „Glasbene Matice“. — Gorski vienac. — Mluvnice slovinského jazyka. — Listnica.

LJUBLJANSKI ZVON stoji za vse leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr. in za četr leta 1 gld. 15 kr.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Moll ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešuječe, ako se namaže ž njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo uplica na mišice in živee krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelin. Steklonica 90 kr. Po poštnem povzetji pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj nego dve steklenici se ne pošilja.

6 (42-16)

Za kmetijstvo. Znano je in dognano, da se pojavijo kužne bolezni pri naših domačih živalih najraje na spomlad, kadar je vreme nestanovitno, kadar pridejo iz hleva na pašo, ker uplica na močno na organizem, zlasti pri mladi govedi, pri prašičih, ovcah, kuretnimi itd. Priporočati je torej da se uporabi preservativna sredstva pravočasno in kot tako je „Kwizdin korneburški živinoredilni prašek, Kwizdina restitucijska tekočina, Kwizdin prašek za prašiče, Kwizdina tekočina proti driski ovc, Kwizdin prašek za kuretnino, piščance, gosi, race itd. že mnogo let znano in objavljen.“

II.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Štev. 20. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 497.

V nedeljo, dne 4. decembra 1892.

Zapravljiče.

Čaroben igrokaz s petjem v 3 dejanjih. Spisal Ferdinand Raimund. Poslovenil Josip Ogrinec. — Godba C. Kreutzerjeva. — Režiser gospod Ignacij Boršnik. Dirigent gospod Fran Gerbić.

Začetek točno ob 7. uri, konec ob 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira godba slavnega domačega pešpolka bar. Kuhn št. 17.

Ustoppnina:

Parterni sedeži I. do III. vrste 80 kr. IV. do VIII. 60 kr. IX. do XI. vrste 50 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 60 kr. II. vrste 50 kr. in III. vrste 40 kr. — Galerjski sedeži 30 kr. Ustoppnina v loži 50 kr. — Parterna stojnišča 40 kr. Dijaške ustoppnice 30 kr. — Galerjska stojnišča 20 kr. — Sedeži se dobivajo v čitalnišči trafiki, Šelenburgove ulice, na večer predstave pri blagajnici.

Prihodnja predstava bude v sredo dne 7. decembra.

Blagajnica se odpre ob 1/2.7. uri zvečer.

Stroci:

2. decembra.

Pri Mattoni: Dr. Schweiger, Kassowitz, Honigsfeld, Engel, Smeipdl, Baruch z Dunaja. — Guttmann iz Celoveca.

Pri Stenu: Osele, Oliva, Stern, Schreiber Fischl z Dunaja. — Graschek, Beneč, Kezl iz Kamnika. — Feuerstein iz Gradca. — Redenšek iz Putja. — Domladis iz Ilirske Bistrike.

Umrl so v Ljubljani:

2. decembra: Meta Osel, kruharca, 28 let, Rečne ulice št. 3, otrpanjenje pijuč.

V deželni bolnici:

29. novembra: Jurij Berton, delavec, 56 let, vsled raka.

30. novembra: Jera Pivk, gostija, 24 let, legar.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opera- covanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nivo	Mo- rnina v mm.
dec 7. zjutraj	7381 mm.	— 4°6°C	brevz.	megl.	0.00 mm.	
2. popol.	7350 mm.	— 0°8°C	sl. svz.	obl.		
9. zvečer	7379 mm.	— 0°2°C	sl. svz.	obl.	snega.	

Srednja temperatura — 1°9, za 3°2 pod normatom.

Izkaz avstro-egerske banke

z dne 30. novembra 1892.

		Prejšnji teden
Bankovec v prometu	462.924.000 gld. (—	4,990.000 gld.)
Zaklad v gotovini	288.679.000 "	(— 133.000 "
Portfelj	159.377.000 "	(— 6.342.000 "
Lombard	23.923.000 "	(— 118.000 "
Davka prosta ban- kovna rezerva	33.107.000 , (+	4.242.000 ,)

Dunajsko borzo

dné 3 decembra

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 97.85	— gld. 97.80
Srebrna renta	" 97.50	" 97.50
zlatna renta	" 115.40	" 115.45
5% marčna renta	" 100.55	" 100.50
Akcije narodne banke	" 983 —	" 984 —
Kreditne akcije	" 315.75	" 315.75
London	" 119.85	" 119.80
Srebro	" —	" —
Napol.	" 9.56	" 9.56
C. kr. cekini	" 5.67	" 5.68
Nemške marke	" 58.85	" 58.85
4% državne srečke iz 1. 1854	250 gld.	140 gld. 75 kr.
Državne srečke iz 1. 1864	100 "	" —
Ogerska zlatna renta 4%	" 113	" 30
Ogerska papirna renta 5%	" 100	" 50
Dunav reg. srečke 5%	" 124	" 75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	" 118	" 25
Kreditne srečke	" 192	" 50
Rudolfove srečke	" 23	" 50
Akcije anglo-avstr. banke	" 150	" 25
Tramway-društ. velj. 170 gld. a.v.	" 241	" —

Vekoslava Žargi, rojena Šešerko, naznanja v svojem ter v imenu sorodnikov vsem prijateljem in znancem tužno vest o smrti njene ljubljene, nepozabne matere in stare matere, gospo

Franje Šešerko rojene Hedi

katera je danes po noči, po kratki a mučni bolezni, previdena sè svetotajstvi za umirajoče, v 74. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage ranjke bode v soboto, dné 3. decembra, ob 4. uri popoludne v Sent Juriju na južni železnici. (1816)

V Kamniku, 3. dec 1892.

Prospekti o zdравišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponarebne.

Mattoni je Giesshübler slatine.

Prospekti o zdравišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponarebne.

Mattoni je Giesshübler slatine.

Prospekti o zdrawišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponarebne.

Mattoni je Giesshübler slatine.

Prospekti o zdrawišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponarebne.

Mattoni je Giesshübler slatine.

Prospekti o zdrawišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponarebne.

Mattoni je Giesshübler slatine.

Prospekti o zdrawišči in vodozra

šilnični Gleßhübl-Puchstein se pošiljajo zastonji in frankovano.

**Emilia Nasko
izprašana babica**
rojena zdravnikova hči (1265-6)
Gospodske ulice št. 10, II. nstr.

Zbirka obrazcev za slovensko uradovanje pri sodiščih.

Sestavil in izdal
ANTON LEVEC
e. kr. okr. sodnik v Ložu.

Cena 1 gld. 40 kr., po pošti 1 gld. 50 kr.

Dobiva se

v „Narodni Tiskarni“ in pri knjigotržcih.

Na najnovejši in najboljši način

umetnost (228-73)

zobozdravja
ustavlja brez vsekih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**, — odstranjuje **zobne bolečine** z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

V AMERIKO.
VOZNJI LISTKI
(7-46) pri
nizozemsko-ameriški pa-
robodni družbi.
I Kolowratring 9 DUNAJ.
IV Weyringergasse 7a
Prospekti in pojasnila točno in zastonj.
Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

Dijaški koledar

→ II. letnik ←

izšel je v prikladni, manji obliki,
na kar opozarjamо p. n. gospode
dijake.

Cena 60 kr.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“
in pri vseh knjigotržcih.

Podpisane priporoča

špargljevi sadik

4letne **Erfurter Riesen** 1000 kom.
18 gld., 100 kom. 2 gld.
3letne **Erfurter Riesen** 1000 kom.
14 gld., 100 kom. 1. 0 gld.
Cannovers colossal, 4letne, 1000 ko-
madov 0 gld., 100 kom. 2/30 gld.
Cannovers colossal, 3letne 1000 ko-
madov 15 gld., 100 kom. 1/80 gld.
Isto tako priporoča slavnemu občinstvu
vsakovrstne **rastline**. (67-39)

Venci in šopki
po najnižjih cenah se vsaki čas dobe.
Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Korsika
umetni in kupički vrtnar, Ljubljana.

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani
so izšle in se dobivajo po **znižani ceni** sledete
knjige:

Blödne duše. Roman. Češki spisal Václav Beneš Trebízsky. Preložil Ivan Gornik. Mala osmerka, 523 strani. Cena 70 kr.
Otc in sinovi. Roman. Ruski spisal J. S. Turgenev. Preložil Ivan Gornik. Mala osmerka, 357 strani. Cena 50 kr.
Undina. Spisal André Theuriet, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 143 strani. Cena 20 kr.
Vilenski brodnik. Spisal Emile Souvestre, prevel Muhoher. — Mala osmerka, 82 strani. Cena 15 kr.
Dnevnik. Spisal Ludovik Halévy, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 95 strani. Cena 15 kr.
Ukrajinske dume. Češki spisal E. Jelinek. Poslovenil Podvidovski. Mala osmerka, 84 strani. Cena 15 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * Stat nominis umbra. Mala osmerka, 19 pól. Cena 40 kr.

Dubrovski. Povest. Spisal A. S. Puškin, poslovenil J. P. Mala osmerka, 122 strani. Cena 25 kr.

Nov. Roman. Spisal Turgenev, poslovenil M. Malovrh. — Mala osmerka, 32 pól. Cena 70 kr.

Razne pripovedke. Najgrozovitejša muha peklenška. Spisal Catulle Mendès, prevel Vinko. — **Ulotmet.** Spisal Sevnican. — **Silvestrov otročiček.** Kalifornska povest. Spisal Bret Harte, poslovenil Vinko. — **Uniceno življenje.** Češki spisal Stroupežničky, preložil Vinko. Cena 40 kr.

Pariz v Ameriki. Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra. Mala osmerka, 535 strani. Cena 50 kr.

Ivan Zbogar. Zgodovinski roman. Spisal Charles Nodier, poslovenil J. Krášnik. Mala osmerka, 198 strani. Cena 25 kr.

Junak našega časa. Roman. Spisal M. Lermonov, poslovenil J. P. Mala osmerka, 264 strani. Cena 40 kr.

Selski župnik. Roman. Spisal L. Halévy, poslovenil Vinko. — Mala osmerka, 203 strani. Cena 25 kr.

Knez Serebrjani. Roman. Spisal grof A. K. Tolstoj, poslovenil J. P. Mala osmerka, 609 strani. Cena 70 kr.

Za dragocenim korenom. Povest iz življenja kitajskeh pogozdnikov. Spisal A. J. Maksimov. Poslovenil J. P. Mala osmerka, 141 strani. Cena 20 kr.

Dve povesti. Meji knjigami in ljudmi. Češki spisal S. Čeh, preložil I. Skalar. — **Doktor Holman** Božična povest. Ruski spisal M. Bojan, preložil I. J. Stefanov. Cena 25 kr.

Za isti zalogi sta izšla in se dobivata po **znižani ceni** še sledoč zvezka:

I. zvezek, ki obsegata: **Stenografija**, spisal dr. Ribič. — **Životopisje**, spisal Rajč Bož. — **Predčern, Prečern ali Prečerčen**, spisal Fr. Levstik. — **Tedeja pedenka**, noveja, spisal J. Jurčič. — **IT. Machiavelli**, spisal dr. Ribič. — **Filma iz Rusije**, spisal dr. Celestin. — **Trstvo z grozdom na Ruskem**, spisal dr. J. Vošnjak. — **Češava bocá**, novelica, spisal J. Ogrinec. Cena 15 kr.

V. zvezek, ki obsegata: **Mesta Habsburški**, roman, francoski spisal Viktor Cherbulice, poslovenil Davorin Hostnik. Cena 25 kr.

Za oba zvezka naj se priloži še 10 kr. poštnine, za posamezne zvezke pa 5 kr.

FRAN KAISER

puškar v Ljubljani

(Odlikovan v Gradeu 1890. leta, v Trstu, Gorici in Zagrebu 1891. leta)

priporoča mnogovrstno

zalogo orožja in raznih lovskih potrebščin, kakor tudi pušk lastnega izdelka

ter izvršuje vsakojaka popravljanja točno in po najnižjih cenah. (949-16)

Castna diploma Zagreb. 1891. Zlata svinčnja Temesvar.

Kwizde
restitucijska tekočina

Pralna voda za konje. Cena steklenici 1 gld. 40 kr. a.v.

Rabi se nad 30 let v dvornih hlevih, v velikih hlevih vojnških in zasebnih kot krepčilo pred in po težkih delih, proti poditvam, izvajenjam, otrpenjem kitt i. t. d. ter daje konjem posebno moč za brzi tek.

Paziti je na gorenjo varnostno znamko in zahtevati je izrecno Kwizdino restitučno tekočino.

Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah s spacerijskim blagom.

Glavna zaloga 241-14

Franz Joh. Kwizda,
e. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni založnik,
okočni lekar v Korneburgu pri Dunaju.

COGNAC

star, pristen, Naravnost iz Cognac-a Francosko. Zdravnički ga priporočujejo kot sredstvo, ki posebno krepča slabotne, bolne in prebolele. Mala steklenica $\frac{1}{10}$ litra **1 gld.** 75 kr.; velika steklenica $\frac{4}{10}$ litra **3 gld.**

Piccoli-jeva lekarna
„Pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Ustanja narocita se proti povzetju svote točno izvršujejo. (59-13)

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrumbe (onanije) in tajnih razpašnosti je izborna delo

Dra Retau-a
Sebeohrana.

Češko izdanie po 80, nemški izdaji. Z 27 podobami. Cena 2 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njezini pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bierey v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34“, kakor tudi v vsakej knjigarni. (1089-47)

F. Wisjan

v Ljubljani, Rimska cesta štev. 11
izdeluje (13 3-2)

vsake vrste vozov

in priporoča svojo veliko zalogo že izdelanih in neizdelanih landaverjev, koleselnov in faetonov po najnižjih cenah proti vsaki konkurenčni — Cenike posilja brezplačno na zahtevanje. — Popravljana izvršuje točno in ceno.

Stenski koledar

Cena 25 kr.

Skladni koledar

Cena 60 kr.

Dobiva se
v „Narodni Tiskarni“ in v knjigarnah.

Za sv. Miklavža!

Velika izbér
raznih sladčic
v sladčičarni pekariji
Ivana Föderla
v Lingovih ulicah. (1311)

Mala oznanila

Druškovič Andr.
trgovina z železnino, okrajski, ključarskimi izdelki in materialnim blagom.

Zaloga vsakovrstnega hišnega in kuhinjskega orodja.
Popolna oprava za neveste.

Točna in cena postrežba. (765-18)

Ljubljana, Mestni trg 9/10.

Seunig J.

zaloga usnja, Stari trg, priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom čevljarjem svojo veliko zalogo najfinješega gornjega usnja in izvrstnih podplatov domače strojarije. Zaloga čevljarskega orodja in v to stroko spadajočega blaga. Zunanja naročila izvršujejo se vestno in točno. (867-14)

Karinger K.

trgovina pri knezu Milošu v Ljubljani, ustanovljena leta 1837, priporoča svojo zalogo finih galanterijskih, nemških in japonskih umetnih izdelkov, ženskega ročnega dela, čipk in raznega blaga za čipkanje. Vsakovrstnega orožja, pušk, revolverjev in druge. Najfinješih dišav; orodja za pisanje, risanje, slikanje; potnih, lovskih in angleških rezizit za ribične itd. Vsakovrstne predstavki je šivilje in druge. Velika zaloga otročjih igrac. Zbirka starin. Naročila izvršujejo se točno in ceno. (761-18)

Fabian J.

trgov. c. Valvazorjev trg, priporoča svojo veliko zalogo kolonialnega, specerijskega in materijalnega blaga, finega rumja, konjaka, likerjev. Pristni brinjevec, tropinovec in silivovec je vedno v zalogi; raznovrstna vina: rusterski samotok, malaga, madejera, bordeaux itd. Prodaja na debelo in drobno. Zunanja naročila izvršujejo se točno in ceno. (767-18)

Nagy Štefan

prej France Terček, Ljubljana, trgovina z železnino, kuhinjskim in drugim orodjem, kóvinim, zidarsko-klučavníckim in kovinskym blagom je od dne 1. julija 1891 nadalje na Valvazorjevem trgu št. 5, v poslopij okrajnega glavarstva. (813-16)

Hiša na prodaj.

Radi družinskih razmer se proda hiša, ki je v dobrem stanu in ki vrže čistega dobička $8\frac{1}{2}\%$, po ceni pod dobrimi plačilnimi pogoji. — Več se izvè v upravnosti "Slovenskega Naroda". (1250-4)

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljujoče

domaće sredstvo. (1109-9)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnina je moja tu dodana, zakonito varovanata varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobri:

Praško domaće zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čistenje, zrnenje in lecenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnina je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloge

B. FRAGNER, Praga,
N. 203-204, Malá strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Popolna razprodaja vseh čevljev od klobučine

po znatno znižanih cenah

pri (1291-3)

Ferd. Bilini & Kasch-
v Židovskih ulicah št. 1.

EQUITABLE

zjednjinenih držav zavarovalno društvo za življenje
v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaji „Stock im Eisenplatz“ v svoji palači.

Računski sklep leta 1891.:

I. Dohodki. gld. 97 637.359.63
Izdatki 57 417.712.78

Prebitek gld. 40,219.646.85

II. Premo-
ženje gld. 340,496.295.95

Obveze po
 $4\frac{1}{2}\%$ in $3\frac{1}{2}\%$ 274.763.944.55

Zaklad dobičkov 65,732.451.40

"Equitable" je na vsem svetu prvi in naj-

večji zavod za zavarovanje za življenje.

Ima največje dohodke tako v obč. kakor posebej še od premij. Imma najvišji prebitek dohodki nad izdatki in naj-večji zaklad dobičkov.

To društvo je sklenilo leta 1891. največ novih pogodb
in sicer za gld. 582,795.827.50

pri njem je bilo največ kapitala zavarovanega 2.012,236.392.50

Ima največji prirastek zavarovanega kapitala 210,580.457.50

Ima največji prirastek v premoženju 42,387.184.78

Ima največji prirastek v dobičkovem zakladu 6,381.333.05

Austrijskim zavarovancem posebna garancija je večna društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju, katera je vredna gld. 2,300.000.—

Uspehi

dvajsetletnih tontin^{*)} društva „Equitable“.

Podlaga izplačevanj 1. 1892.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vzeta plačilnih premij	Vrednost police v gotovini	Police oprečena premija in plačilna za sluč. smrti
30	gld. 454—	gld. 539—	gld. 1150—
35	527.60	651—	1240—
40	626—	798—	1350—
45	759.40	917—	1520—
50	943.60	1291—	1800—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

30	gld. 607.20	gld. 862—	gld. 1850—
35	681.60	986—	1870—
40	776.60	1140—	1930—
45	900.60	1343—	2050—
50	1087.60	1638—	2280—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za udakanje. Tabela X.

30	gld. 970.60	gld. 1632—	gld. 3490—
35	995.80	1667—	3160—
40	103.00	1727—	2930—
45	1100.80	1834—	2800—
50	1209—	2034—	2830—

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se po takoj zavarem tontinskem sistemu zavarovanca poleg tega, da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po tabeli I. vse vplačane premije $2\frac{1}{4}$ do $4\frac{1}{2}\%$, po tabeli II. z $4\frac{1}{2}\%$ do $5\frac{1}{2}\%$, po tabeli X. z $6\frac{1}{4}\%$ do $7\frac{1}{2}\%$ jednostavnimi obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do četverno vso vplačanih premij.

Tako zavareno pristaša tontina, neka poltontina z nekoliko večjimi premijami, dopušča po preteklu jednega leta popolno svobodo za potovanje, prebivanje in poklic, izvzemši vojaško službo; po preteklu dveh let je ni mogoč izpodbiti, po preteklu treh let pa ne more več zapasti in jo je z ozirom na tontino pri regulovanju mogoč urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Stajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu

in (789-7)

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

* Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend ali dobitka po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uveljal v Franciji Lorenzo Tonti leta 1653.

Gričar & Mejač

preje M. Neumann
v Ljubljani, Slonove ulice št. 11
ponujata:

Zimske suknje	od gld. 12—
Menčikovi s pelerinom in brez pelerina	12—
Sacco od lodna	8—
Kožuhi	15—
Vremenski plašči (Havelok)	12—
Obleke	14—
Spalne suknje	9—
Dežni kavčukovi plašči	13.50—
Praktične obleke za dečke	8—
Otroške obleke kako pri ljubljene strelske ali moranske facone	4—
Menčikovi za dečke in deco s kapuco in pelerinom ali pa tudi brez teh	8—

Potni kožuhi in guba od lodna
po različnih cenah. (1256-6)

Salonske obleke in fraki

vsake velikosti in cene vselej v veliki izbéri.

Novosti

v konfekcijah za gospé.

Velika izbér

mufov, boa, ovratnikov in čepic.

Vizitnice

(866-19)

Narodna Tiskarna v Ljubljani.

Preobleke

Popravila

L. Mikusch

tovarna dežnikov

Ljubljana, Mestni trg 15.

Zobni zdravnik Schweiger

stanuje
v hotelu „Pri Maliči“

II. nadstropje, št. 25—26.

Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoludne in od
2.—5. ure popoludne. (1318)

Ob nedeljah in praznikih od 1/2 10.—1/2 1. ure.

Lepa, suha koruza

drobno in debelo, je zopet zadobiti na **debelo in drobno**

v Treo-tovem magacinu za žito

v Ljubljani, Gradišče, Rimska cesta št. 6
pri

IVANU LININGER-ju

kateri priporoča tudi s ojo (232—38)

zalogo Radanjske in Radgonske kisle vode.

Naravno, izbornno

italijansko vino

belo in črno,

iz najboljših vinskih krajev, prodaja podpisanci od danes naprej
na debelo po primerno nizki ceni ter se kupci naj-
uljudneje vabijo.

Z velespoštovanjem (1118—8)

LUDOVIK FANTINI

v Ljubljani, v Kolizeju.

Za
božična in novoletna darila!

urar Fran Čuden urar

(preje J. Geba)

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo **veliko**
zalogo najraznovrstnejših

žepnih ur in verižic

zlatih, srebrnih in niklovin, stenskih
ur in budilnikov, zlasti priporoča svojo
zalogo ur s perpendikeljem, prstanov
in uhanov po najnižjih cenah.

Garantujem pri urah za 1 leto in pri boljših za 2 in 3 leta.

Vnana naročila izvršujem točno in z obratno pošto, a **popravljanja** se
izvršujejo pri meni natančno in dobro. (1312—1)

Cenike pošiljam na zahtevanje zastonj in franko.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Velika zaloga
(1024—12) vseh

šolskih
potrebščin

po predpisih
gospodov učiteljev in
profesorjev.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Potezna peresa, tuš, plovec,
svinčniki, varovavec za svinčnike,
naprave za špičenje svinčnikov, papir za pisma, bronove
barve, bronov prsaček, usnje in
jermenii za knjige, karminova
tinta, papir od lepenke, kemična
tinta, kineški tuš, kompendije,
zavitki, kriyuljna črtala, trikoti,
poštevanke, gladiči, barvne skri-
njice, barvni klinčki, peresnice,
črtala za peresa, peresni nožki,
peresni tuli, molitveniki, zlat-
školjke in srebroškoljke, zlata
in srebrna tinta, pisala, na-
prave za špičenje pisal, zeleni
volk tekoc.

FERD. BILINA & KASCH

Židovske ulice št. 1

priporočata svojo **jako veliko izběro**

ruskih gumnih vrhnih čevljev

vsake velikosti, osobito visoke, povse

(1290—8)

nepremočne krplje za gospode in gospe.

Jako zmerne cene! Za dobro blago je porok

dobro ime tovarne.

Jako zmerne cene!

Podpisanci uljudno naznana p. n. občinstvu, da vzprejemlje
naročila na

slikarije in napise

(firme)

na les, ploščevino in steklo v svojem novem stanovanju

Poljanska cesta št. 35 (Pri Švarcu).

Za ukusno in fino izvršitev so porok moja že znana dela te
stroke. Posebno pa opozarjam na **napise na steklo** (2½ metra
visoke in 1½ metra široke šipe) mojega lastnoročnega izdelka pri
g. **J. Kapsch-u**, juvelirju na Prešernovem trgu.

S spoštovanjem

V. Novák

slikar.

(1297—3)

Najboljše vrste piva

v sodih in steklenicah

iz združenih pivarn

Schreiner v Gradcu in Hold v Puntigamu

priporoča po tovarniških cenah.

Zaloga piva

(195—39)

prve Graške delniške pivovarne

M. Zoppitsch

v Kolodvorskih ulicah št. 24 v LJUBLJANI.

Na pismene poizvedbe odgovarja se nemudoma in frankovano.

Izborno mareno pivo v plombiranih steklenicah s patentovanim zamaškom dobiva se vsak
dan sveže. 1/2 litra 11 kr., 1 liter 21 kr. dobiva se v trgovini s specerijskim blagom pri
gospo Ivanji Kos v Kolodvorskih ulicah št. 24.

Josipina Šumi

sladčičarska obrt

v Ljubljani, na Kongresnem trgu (v Zvezdi) št. 13

priporoča

za Miklavža in Božič

svoje največje in najcenejšo zalogo

sladčičarskih izdelkov

lastnega izdelka, navadne do najfinnejše vrste. — Ker je blago
izdelano doma, zameje prav uspešno tekmovali z vsakim drugim jednakim
blagom, — torej je vsaka konkurenca od drugod izključena.

Slavno občinstvo izvoli naj na znanje vzeti, da se dobiva **odslej**
do Božiča vedno sveže

(1293—4)

fino pecivo (namizno-posladno pecivo).

Naročila izvršujejo se najtočneje.

Ceniki se pošiljajo na zahtevanje vsakomur.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Velika zaloga
(1024—12) vseh

šolskih
potrebščin

po predpisih
gospodov učiteljev in
profesorjev.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Arabska guma, skledice za gumi, tablete za gumi, herbariji, krasopisne predloge, črtala od kačenka, gosja peresa, škrivena peresa, kreda bela in baryasta, držala za kredo, črtala, črtani listi, brisalne deščice, brisalni gumi, pivnici, predloge za slikanje, kovinska tinta, milimeterski papir, glasbene mape, natorni gumi, natorni papir za risanje, nigrivorin, beležnice, beležne tablice, slikarske ploščice, škarje za papir, lepenka, klejne tablice, suhe barve, prozirno platno, prozorni papir, čopiči, portfeljni klinčki; preparacijski zvezki, strgalni gumi, risalnice, risalni ogel, risalni čavljicki.

Karl Till v Ljubljani
Špitalske ulice št. 10.

Risalne šine, risala, predloge za runde pisavo, peresa za runde pisavo, skriljnatí klinci, skriljne ploščice, pisalne mape, pisalni papir, pisalne, šolske torbe, sepija tinta, jeklena peresa, predloge za pokončno pisavo, peresa za pokončno pisavo, sindetikon, bela kreda za tablo, nožičevke, mape za pisalne, tinte črne in barvaste, tintoni gumi, tintoni črtalci, črnilec, tintnikti, kvadratna črtala, risalniki, risarski bloki, risarski papir, predloge za risanje, orodje za risanje.

Z „Maggi-jevo začimbo“

V steklenicah po 45 kr.
in več.

DOBRIJUHAUKUS

Izborni sredstvo.

HORS CONCOURS na izložbi v PARIZU 1889. — (Cian razsodišču) Na prodaj pri vseh trgovcih s specerijskim in delikatesnim blagom.

Nastavljanje piva.

Najudaneje podpisani naznanja svojim spoštovanim p. n. gostom, da se bode
v soboto, dné 3. decembra t. l.

zvečer ob 5. uri

v hotelu „Pri Maliči“

točilo priljubljeno

Plznsko pivo iz mešč. pivovarne v Plznu.

Ob jednem naznanjam, da v hišo postavljam kakor **Plznsko**, tako tudi **Rellinghauser-jevo pivo**, ki je natočeno v patentovane steklenice, in sicer prvo imenovan po 30 kr., drugo po 20 kr. liter; če se narodi 10 steklenic in više, se to godi brez večjih troškov.

Proseč mnogobrojnega poseta, bilježim

z velespoštovanjem

Henrik Höselmayer
restavratér.

(1315)

V Ant. Zagorjanovi trgovini

v Ljubljani, na Kongresnem trgu štev. 7
prodaja se zelo primerna

Miklavževa in božična darila:

Pisarniški in pisemski papir, krasne kasete
elegantno vezane (1313—2)

molitvenike

raznovrstne pisalne in risalne in vse šolske
potrebščine. — Kinč za božična drevesca. —

Lepe albume, poezijske knjižice itd.

V zalogi so slovenski koledarji: Stenski à 25 kr.,
Skladni à 60 kr., Dijaški à 60 kr.

Blago je solidno in ceno.

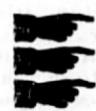
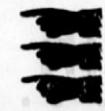
Nepogrešljiva Miklavževa in božična darila.

Pri J. S. Benediktu v Ljubljani

se bode od dné 1. decembra t. l. začenši prodajala vsa
**kožušna roba, volnena ovijala za na glavo, roka-
vice, dokolenice, nogavice, nadalje jopiče od trikota**
in modnega barhanta, slednje po najlepših uzorcih

tako ceneno, kakor nikjer.

Torej se ponuja najugodnejša prilika za nakupovanje
praktičnih in nepogrešljivih

 Miklavževih in božičnih daril.

Praktična božična darila.

Praktična Miklavževa darila.

Nepogrešljiva Miklavževa in božična darila.